

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៤១០/០១៤

យើង

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិវិធីច្បាប់នេះ ទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុវត្តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគក្រោមកិច្ច
ព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច
ទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋជាសមាជិក
សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍
និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមលើកិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌស្តីពីកិច្ចសហ-
ប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍
និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងចេជូ-ជូ សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ នាថ្ងៃទី ២ ខែ
មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ដូចមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ៣.-

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១០

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ពល. ១០០៤. ៦៤៤

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ហត្ថលេខា

លេខ: ៤៨០ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

ភាគ លេខ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១០

2/24

**កិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
សេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍
និងសាធារណរដ្ឋ កូរ៉េ**

រដ្ឋាភិបាលប្រទេសប្រ៊ុយណេដារូសាឡីម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋ
ប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋ ហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី
ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ សាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ជាសមាជិកនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និង
សាធារណរដ្ឋ កូរ៉េ :

វិធីកម្មឡើងវិញនូវ កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយ រវាងរដ្ឋាភិបាលនៃបណ្តា
ប្រទេស ជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ (តទៅហៅថា កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ)
ដែលបាន ចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងកូឡាឡាំពួរនៃប្រទេស ម៉ាឡេស៊ី នាថ្ងៃទី១៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥ ។

វិធីកម្មបន្ថែមទៀត នៅក្នុងមាត្រា ១.៣ និង ២.៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌដែលឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់
បណ្តារដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីស្ថាបនាតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-កូរ៉េដែលគ្របដណ្តប់ការវិនិយោគ ។

បញ្ជាក់អះអាងឡើងវិញនូវ ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់បណ្តារដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីបង្កើតរបបវិនិយោគមួយដែលមានលក្ខណៈ
សេរី មានកិច្ចសំរួល មានតម្លាភាព និងមានភាពប្រកួតប្រជែង សំដៅឆ្ពោះទៅសំរេចឱ្យបាននូវបរិស្ថានធុរកិច្ចមួយ
ប្រកបដោយមិត្តភាព ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ដោយផ្តល់នូវកិច្ចការពារ
ដល់ អ្នកវិនិយោគនៃភាគីទាំងអស់ ក៏ដូចជា ការវិនិយោគរបស់គេ ក្រោមរបបវិនិយោគ ។

ទទួលស្គាល់ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកាលានុវត្តភាពរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក និងជួយបង្កើននូវលំហូរទុនវិនិយោគពី
ផ្នែកឯកជន និងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៃបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ។

កត់សំគាល់ឃើញអំពី ដំណាក់កាលខុសៗគ្នានៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន
និងតម្រូវឱ្យមានភាពបត់បែន ដើម្បីផ្តល់ឱ្យប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានថ្មី ជាពិសេសនូវតម្រូវការសំរាប់សំរួលដល់ ការនៃ
កើនឡើងនៃការ ចូលរួមរបស់ភាគីទាំងអស់ ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងពង្រីកការនាំចេញរបស់គេ រួម
បញ្ចូលទាំង ការពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានការប្រកួតប្រជែង ។

ភាគីទាំងឡាយបានព្រមព្រៀងគ្នាតាមខ្លឹមសារដូចខាងក្រោម :

មាត្រា ១
និយមន័យ

សំរាប់គោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ :

- (ក) **ប្រទេសជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍** មានន័យថា ប្រទេសប្រ៊ុយណេដារូសាឡឹម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រ ថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ដោយឡែកៗពីគ្នា ។
- (ខ) **បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍** មានន័យថា ប្រទេសប្រ៊ុយណេដារូសាឡឹម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋ ប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិត ឡាវ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម រួមគ្នា ។
- (គ) **ដែនវិនិយោគ** មានន័យថា ការវិនិយោគក្នុងដែនដីនៃភាគីមួយរបស់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីមួយទៀត ដែលមានស្រាប់ គិតត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ឬដែលបានបង្កើតឡើង បានទិញ យក ឬបានពង្រីកក្រោយពីការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ និងគោលនយោបាយជាតិក្នុងស្រុករបស់ខ្លួន ហើយត្រូវបានការអនុម័តយល់ព្រមជាក់លាក់ជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរ^១ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមការដែលអាចអនុវត្តបាន ។
- (ឃ) **ភាគីមានវិវាទទាំងអស់** មានន័យថា អ្នកវិនិយោគមានវិវាទ និងភាគីមួយដែលមានវិវាទ ។
- (ង) **ភាគីមានវិវាទណាមួយ** មានន័យថា ភាគីមួយប្រឈមនឹងបណ្តឹងទាមទារដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅ ក្រោមមាត្រា១៨ (ដំណោះស្រាយវិវាទវិនិយោគ រវាងភាគីមួយ និងអ្នកវិនិយោគរបស់ភាគីមួយ ផ្សេងទៀត) ។

^១ សំរាប់គោលបំណងនៃកិច្ចការពារនានា នីតិវិធីដែលបានអនុម័តជាក់លាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ត្រូវបានកំណត់ដូចមានចែង ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ១ (អនុម័តជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ) ។

- (ច) កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ មានន័យថា កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច ទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និង សាធារណរដ្ឋ កូរ៉េ ។
- (ឆ) រូបិយប័ណ្ណអាចប្រើប្រាស់ដោយសេរី មានន័យថា គ្រប់រូបិយប័ណ្ណដែលបានកំណត់ដោយអង្គការ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ក្រោមមាត្រានៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ខ្លួន និងវិសោធនកម្មនានា ដែលមានក្នុងនោះ ។
- (ជ) GATS មានន័យថាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទូទៅលើសេវាកម្មដូចមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ (ខ) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) ។
- (ឈ) គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ មានន័យថា គណៈកម្មាធិការបង្កើតឡើងក្រោមមាត្រា ៥.៣ នៃកិច្ចព្រម ព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ។
- (ញ) ការវិនិយោគ មានន័យថា ទ្រព្យសម្បត្តិគ្រប់ប្រភេទដែលជាកម្មសិទ្ធិ ឬត្រួតត្រាដោយអ្នកវិនិយោគ និងមានលក្ខណៈវិនិយោគ ដូចជា កិច្ចសន្យាផ្តល់មូលធន ឬប្រភពធនធានផ្សេងទៀត ការរំពឹងទុក នៃផលចំណូល ឬប្រាក់ចំណេញ ឬការសន្មតជាមុននូវហានិភ័យ និងជាពិសេស ដោយរាប់បញ្ចូល ប៉ុន្តែមិនកំណត់ត្រឹមទ្រព្យសម្បត្តិដូចខាងក្រោមនេះទេ :
  - (i) ចលនទ្រព្យ និងអចលនទ្រព្យ និងសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដទៃទៀតដូចជាទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ ប្រតិភោគបំណុល (វត្ថុដាក់ធានាបំណុល) ឬប្រាក់សន្យាផ្តល់ឱ្យ ។
  - (ii) ភាគហ៊ុន ហ៊ុន និងប័ណ្ណបំណុល នៃនីតិបុគ្គល ឬផលប្រយោជន៍ លើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់នីតិបុគ្គលនោះ ។
  - (iii) កម្មសិទ្ធិបញ្ចាំដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយយោងតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនៃភាគីម្ចាស់ផ្ទះ និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានាដែលភាគីម្ចាស់ផ្ទះជាភាគីមួយ និងដោយសុន្ទរៈ ។
  - (iv) សម្បទានពាណិជ្ជកម្ម^២ ដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយច្បាប់ឬក្រោមកិច្ចសន្យារាប់បញ្ចូលទាំងការ ផ្តល់សម្បទានដើម្បីស្រាវជ្រាវដាំដុះ ធ្វើនិស្សារណកម្ម ឬធ្វើអាជីវកម្ម ធនធានធម្មជាតិ និង
  - (v) ការទាមទារសំណងជាប្រាក់ ឬគ្រប់ការអនុវត្តដែលមានតំលៃហិរញ្ញវត្ថុ ។

^២ សម្បទានពាណិជ្ជកម្ម រួមមានសិទ្ធិក្នុងកិច្ចសន្យា ដូចជាសិទ្ធិទាំងឡាយក្រោមកិច្ចសន្យាទទួលគំរោងរួចស្រេចសំរាប់ចាប់ផ្តើម ប្រតិបត្តិការសាងសង់ គ្រប់គ្រង ផលិតកម្ម ឬបែកចែកចំណូល សម្បទាន ឬកិច្ចសន្យាស្រដៀងគ្នាផ្សេងទៀត និងអាចរាប់បញ្ចូល ទាំងមូលនិធិវិនិយោគសំរាប់គំរោង ដូចជា គំរោងសាងសង់-ដំណើរការ និងផ្ទេរ (BOT) និង គំរោងសាងសង់-ដំណើរការ និងកាន់កាប់ (BOO) ។

ដោយឡែក **លក្ខខណ្ឌនៃការវិនិយោគ** មិនរាប់បញ្ចូលនូវការទាមទារសំណងជាប្រាក់ដែល កើតឡើងចំពោះ :

- (i) កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មស្តីពីការលក់ទំនិញ ឬសេវាកម្មដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលក្នុងដែនដីនៃភាគីមួយចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលក្នុងដែនដីនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ ។
- (ii) ការពង្រីកឥណទាន ដោយមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម ដូចជាពាណិជ្ជកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ។

សំរាប់គោលបំណងនៃការកំណត់និយមន័យនៃវាក្យស័ព្ទ "ការវិនិយោគ" ក្នុងមាត្រានេះ ធនធានវិនិយោគត្រូវចាត់ទុកថា ជាការវិនិយោគ និងទំរង់ណាមួយផ្សេងទៀតនៃការវិនិយោគ ឬការវិនិយោគបន្តលើទ្រព្យធនដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ប្រភេទនៃការវិនិយោគឡើយ ។

- (ង) **អ្នកវិនិយោគរបស់ភាគីមួយ** មានន័យថា រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលរបស់ភាគីមួយ ដែលមានបំណងវិនិយោគទុន^៧ កំពុងវិនិយោគទុន ឬបានវិនិយោគទុននៅក្នុងដែនដីនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ។
- (ច) **នីតិបុគ្គលរបស់ភាគីមួយ** មានន័យថា នីតិបុគ្គលណាមួយដែលបានបង្កើតឡើងត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈច្បាប់ ឬបានរៀបចំឡើងតាមបែបផ្សេងទៀតត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ជាធរមានមិនថា ដើម្បីស្វែងរកផលកំរៃ ឬក្រៅពីនេះ និងមិនថាជា កម្មសិទ្ធិរបស់ឯកជន ឬរបស់រដ្ឋ ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងសាជីវកម្ម ឯកាធិកម្ម សហកម្មសិទ្ធិ ឯកកម្មសិទ្ធិ សម្ព័ន្ធអាជីវកម្ម ឬសមាគមផ្សេងទៀត និងសាខា^៨ របស់វាដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ។
- (ឃ) **កូរ៉េ** មានន័យថា សាធារណរដ្ឋ កូរ៉េ ។
- (ឆ) **វិធានការ** មានន័យថា វិធានការណាមួយរបស់ភាគីមួយ ទោះជាស្ថិតក្នុងទំរង់នៃច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ វិធាន នីតិវិធី សេចក្តីសម្រេច និងសកម្មភាពរដ្ឋបាលឬក្នុងទំរង់ណាមួយផ្សេងទៀតដែលប៉ះពាល់ដល់អ្នកវិនិយោគ និង/ឬ ការវិនិយោគ និងរាប់បញ្ចូលទាំងវិធានការទាំងឡាយដែលបានប្រកាន់យកដោយ :

- (i) រដ្ឋាភិបាល និងអាជ្ញាធរថ្នាក់កណ្តាល ថ្នាក់តំបន់ ឬថ្នាក់មូលដ្ឋាន និង

^៧ ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ ភាគីព្រមព្រៀងថា អ្នកវិនិយោគដែល "កំពុងស្វែងរក" ដាក់ទុនវិនិយោគ សំដៅលើអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ដែលបានអនុវត្តនូវជំហានយ៉ាងសកម្មក្នុងការចាប់ផ្តើមធ្វើការជូនដំណឹង ឬដំណើរការសុំការអនុញ្ញាតតាម ករណីសមស្រប ដើម្បីសុំធ្វើការវិនិយោគ ។

^៨ ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ សាខារបស់នីតិបុគ្គលដែលមិនមែនជាភាគីមិនត្រូវបានចាត់ទុកថា ជានីតិបុគ្គលនៃភាគីនោះទេ ។

- (ii) ស្ថាប័នមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តសិទ្ធិអំណាច ដែលទទួលបានប្រតិភូកម្ម ពីរដ្ឋាភិបាល និងអាជ្ញាធរថ្នាក់កណ្តាល ថ្នាក់តំបន់ ឬថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។
- (ន) **រូបវន្តបុគ្គលរបស់ភាគី** មានន័យថា រូបវន្តបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិ ឬការទទួលបានសញ្ជាតិ ឬសិទ្ធិនៃការស្នាក់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងទឹកដីនៃភាគីនោះ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់ភាគីនោះ ។
- (ប) **ភាគីក្រៅវិវាទ** មានន័យថា ភាគីនៃអ្នកវិនិយោគដែលកំពុងមានវិវាទ ។
- (ជ) **ភាគីទាំងអស់** មានន័យថា បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ និងកូរ៉េ ជារួម ។
- (ត) **ភាគី** មានន័យថាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមួយ ឬកូរ៉េ ។
- (ក) **ផលពីការវិនិយោគ** មានន័យថាចំណូលប្រមូលបាន ឬកើតចេញពីការវិនិយោគ ជាពិសេសដោយ មិនប្រមូលផ្តុំតែលើ ប្រាក់ចំណេញណាមួយ ការប្រាក់ ចំណូលមូលធន ភាគលាភ កំរៃសួយសារ ឬផល កំរៃផ្សេងៗទៀតនោះឡើយ ។
- (ម) **WTO** មានន័យថាអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និង
- (យ) **កិច្ចព្រមព្រៀង WTO** មានន័យថា កិច្ចព្រមព្រៀងក្រុងម៉ារ៉ាកេស (Marrakesh) ស្តីពី ការបង្កើតអង្គការ ពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ធ្វើឡើងនៅទីក្រុងម៉ារ៉ាកេស នាថ្ងៃទី ១៥ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៤ រួមទាំង កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗទៀតដែលបានចរចាពេលនោះ ។

មាត្រា ២

វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

១. កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវអនុវត្តចំពោះវិធានការទាំងឡាយដែលបានអនុម័ត ឬកំណត់ឡើងដោយភាគីមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹង :

- (ក) អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត និង
- (ខ) ដែនវិនិយោគ

^៥ ក្នុងករណីភាគីដែលមិនផ្តល់សិទ្ធិស្នាក់នៅអចិន្ត្រៃយ៍ជូនជនបរទេស ឬផ្តល់ជូននិវាសនជនអចិន្ត្រៃយ៍របស់ខ្លួន នូវផលប្រយោជន៍ ដូចគ្នាដែលផ្តល់ជូនជនជាតិខ្លួន ឬពលរដ្ឋដែលបានទទួលសញ្ជាតិខ្លួននោះ ខ្លួនពុំមានកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ណាមួយដែលតម្រូវឱ្យផ្តល់នូវ អត្ថប្រយោជន៍ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះជូននិវាសនជនអចិន្ត្រៃយ៍របស់ភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ឬទាមទារនូវអត្ថប្រយោជន៍ខាង លើសវាបំនិវាសនជនអចិន្ត្រៃយ៍របស់ខ្លួន ប្រសិនបើមានអនុវត្តពីភាគីណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ ។

២. កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មិនអនុវត្តចំពោះ :

- (ក) លទ្ធកម្មសាធារណៈ
- (ខ) ការឧបត្ថម្ភធន ឬការផ្តល់ជំនួយដោយភាគីមួយ និង
- (គ) គ្រប់វិធានការពន្ធដារទាំងឡាយ លើកលែងករណីដូចមានចែងក្រោម មាត្រា១០ (ការផ្ទេរ) និង មាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង) ។
- (ឃ) បណ្តឹងទាមទារដែលបានកើតឡើង ឬបណ្តឹងទាមទារដែលបានលើកឡើង មុនពេលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ចូលជាធរមាន ។
- (ង) ការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម ដែលស្ថិតក្នុងការអនុវត្តរបស់អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលដូចជា ការអនុវត្តច្បាប់សេវាកម្មកែតម្រូវ ចំណូលផ្នែកសន្តិសុខ ឬពីការធានារ៉ាប់រង សន្តិសុខសង្គម ឬការធានារ៉ាប់រងសង្គម សុខុមាលភាពសង្គម ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលសាធារណៈសុខភាព និងការថែទាំកុមារដែលត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ ដោយមិនផ្អែកទាំងលើមូលដ្ឋានពាណិជ្ជកម្ម ទាំងលើមូលដ្ឋានប្រកួតប្រជែងជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាមួយ ឬច្រើននោះឡើយ ។
- (ច) វិធានការដែលបានអនុម័ត ឬកំណត់ឡើងដោយភាគីមួយ ក្នុងពេលដែលវិធានការទាំងនោះ ត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្មស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ។

៣. ថ្វីបើមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ២ (ច) នៃមាត្រានេះក៏ដោយ មាត្រា ៥ (ប្រព្រឹត្តិកម្មទូទៅផ្នែកវិនិយោគ) មាត្រា ១០ (ការផ្ទេរ) មាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង) មាត្រា ១៣ (សំណងសំរាប់ការខាតបង់) មាត្រា ១៤ (ឧបទេសកម្ម) និងមាត្រា ១៨ (ដំណោះស្រាយវិវាទវិនិយោគរវាងភាគីមួយ និងអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្ត *mutatis mutandis* ចំពោះវិធានការណាមួយដែលប៉ះពាល់ដល់ការផ្គត់ផ្គង់សេវា ដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវានៃភាគីមួយតាមរយៈវត្តមានពាណិជ្ជកម្ម^៦ នៅក្នុងដែនដីនៃភាគីណាមួយទៀត ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មផ្នែកសេវាកម្មស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌសំរាប់តែវិធានការទាំងនោះពាក់ព័ន្ធជាមួយដែនវិនិយោគប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៣
ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ^៧

^៦ វត្តមានពាណិជ្ជកម្មត្រូវមានអត្ថន័យដូចគ្នានឹងអត្ថន័យនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពី ពាណិជ្ជកម្មសេវាកម្មក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ។

^៧ ការអនុវត្តមាត្រានេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។

ភាគីនីមួយៗត្រូវយល់ព្រមផ្តល់ជូនអ្នកវិនិយោគ និងដល់ដែនវិនិយោគនៃអ្នកវិនិយោគទាំងអស់នៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នានូវប្រព្រឹត្តិកម្មមិនតិចជាងអ្វីដែលខ្លួនបានយល់ព្រមតាមរយៈវិធានការរបស់ខ្លួនផ្តល់ឱ្យអ្នកវិនិយោគ និងការវិនិយោគរបស់គេពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាត ការបង្កើត ការទិញយក ការពង្រីក កិច្ចដំណើរការការគ្រប់គ្រង ការដឹកនាំ និងប្រតិបត្តិការ និងការលក់ ឬទំរង់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតនៃការវិនិយោគក្នុងដែនដីវិនិយោគរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៤

ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមានភាពអនុគ្រោះបំផុត^៨

១. ភាគីនីមួយៗត្រូវផ្តល់ឱ្យចំពោះអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត នូវប្រព្រឹត្តិកម្មមិនតិចជាងអ្វីដែលខ្លួនបានផ្តល់ឱ្យក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នា ចំពោះអ្នកវិនិយោគនៃភាគី ឬមិនមែនភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាត ការបង្កើត ការទិញយក ការពង្រីក ការគ្រប់គ្រង កិច្ចដំណើរការ ការដឹកនាំ ប្រតិបត្តិការ និងការលក់ ឬទំរង់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតនៃការវិនិយោគក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ។

២. ភាគីនីមួយៗត្រូវផ្តល់ឱ្យដែនវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតនូវប្រព្រឹត្តិកម្ម មិនតិចជាងអ្វីដែលខ្លួនបានផ្តល់ឱ្យក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នាចំពោះការវិនិយោគ នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួននៃអ្នកវិនិយោគនៃភាគី ឬមិនមែនភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាត ការបង្កើត ការទិញយក ការពង្រីក ការគ្រប់គ្រង កិច្ចដំណើរការ ការដឹកនាំ ប្រតិបត្តិការ និងការលក់ ឬទំរង់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតនៃការវិនិយោគ ។

៣. ប្រព្រឹត្តិកម្មដូចបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ និង ២ មិនបានរួមបញ្ចូល :

- (ក) រាល់ការយល់ព្រមផ្តល់ឱ្យ ប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះចំពោះអ្នកវិនិយោគនិង/ឬការវិនិយោគរបស់គេ ក្រោម កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីតំបន់ដែលមានស្រាប់ និង/ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ឬរាល់ទំរង់សេដ្ឋកិច្ចណាមួយ ឬសហប្រតិបត្តិការតំបន់ ជាមួយមិនមែនភាគីណាមួយ និង
- (ខ) ប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះមានស្រាប់ ឬនៅពេលអនាគតណាមួយ ដែលផ្តល់ឱ្យចំពោះអ្នកវិនិយោគ និង/ឬ ការវិនិយោគរបស់គេ ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការសំរុះសំរួលណាមួយរវាង ឬក្នុងចំណោមប្រទេស ជាសមាជិកអាស៊ាន ។

៤. ថ្វីបើមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ និង២ ក៏ដោយ ប្រសិនបើភាគីមួយផ្តល់នូវប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះបំផុតដល់អ្នកវិនិយោគនៃភាគី ឬមិនមែនភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ឬការវិនិយោគរបស់គេ ដោយអាស្រ័យទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការសំរុះសំរួលណាមួយនាពេលអនាគតដែលភាគីជាភាគីចូលរួម ភាគីនោះនឹងមិនត្រូវមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការផ្តល់

^៨ ការអនុវត្តមាត្រានេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។

ប្រព្រឹត្តិកម្ម បែបនេះទៅអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ឬការវិនិយោគរបស់គេឡើយ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលមាន ការស្នើសុំ ពីភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ភាគីនឹងត្រូវផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីចរចាពីអត្ថប្រយោជន៍ត្រូវផ្តល់ជូន ។

មាត្រា ៥
ប្រព្រឹត្តិកម្មទូទៅនៃការវិនិយោគ

(១) ភាគីនីមួយៗ ត្រូវយល់ព្រមផ្តល់ដល់ដៃនៃវិនិយោគនៃអ្នកវិនិយោគរបស់ភាគីណាមួយផ្សេងទៀតនូវ ប្រព្រឹត្តិកម្ម ប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ និងសមធម៌ ព្រមទាំង ការការពារ និងសុវត្ថិភាពពេញលេញផងដែរ ។

(២) ដើម្បីឱ្យកាន់តែប្រាកដ^៤ :

- (ក) ប្រព្រឹត្តិកម្មត្រឹមត្រូវ និងសមធម៌ ទាមទារឱ្យភាគីនីមួយៗមិនត្រូវបដិសេធនូវយុត្តិធម៌ក្នុងរាល់ទម្រង់ការ តាមផ្លូវច្បាប់ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាលណាមួយឡើយ ។
- (ខ) ការការពារ និងសុវត្ថិភាពពេញលេញ ទាមទារឱ្យភាគីនីមួយៗចាត់វិធានការចាំបាច់និង សមស្រប ដើម្បីធានានូវការការពារ និងសុវត្ថិភាពនៃដៃនៃវិនិយោគ និង
- (គ) ទស្សនាទាននៃ "ប្រព្រឹត្តិកម្មត្រឹមត្រូវ និងសមធម៌" និង "ការការពារ និងសុវត្ថិភាពពេញលេញ" មិនទាមទារនូវប្រព្រឹត្តិកម្មបន្ថែម ឬហួសពីអ្វីដែលមានជាទំលាប់ក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ និងមិនបង្កើតនូវ សិទ្ធិសំខាន់ៗបន្ថែមទៀតឡើយ ។

(៣) សេចក្តីសំរេចចិត្តណាមួយដែលមានចរិតជាការប្រព្រឹត្តិល្មើស ចំពោះបញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ឬ កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដោយឡែកណាមួយនោះ ពុំមានន័យថា ជាការប្រព្រឹត្តិល្មើសចំពោះមាត្រានេះឡើយ ។

^៤ សំរាប់ករណីសាធារណរដ្ឋកម្ពុជាស៊ី កហ៊ីខ័ណ្ឌ២០២៣ មិនត្រូវបានអនុវត្តនោះទេ ។

មាត្រា ៦

ការតម្រូវឱ្យបំពេញភារកិច្ច^{១០}

- ១. បញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WTO ស្តីពីវិធានការវិនិយោគពាក់ព័ន្ធនឹងពាណិជ្ជកម្ម (TRIMs) ដែលមិនបានចែងជាក់លាក់ ឬកែប្រែដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្ត Mutatis Mutandis នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ លើករណី បរិបទតម្រូវផ្សេងពីនេះ ។

មាត្រា ៧

គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល^{១១}

- ១. ភាគីមួយមិនតម្រូវឱ្យនីតិបុគ្គលនៃភាគីនោះដែលជាដែនវិនិយោគ ធ្វើការតែងតាំងក្នុងតំណែង គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ នូវរូបវន្តបុគ្គលនៃសញ្ជាតិណាមួយនោះទេ ។
- ២. ភាគីមួយអាចតម្រូវឱ្យភាគច្រើននៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ឬគណៈកម្មាធិការណាមួយ របស់នីតិបុគ្គលនៃភាគីនោះ ដែលជាដែនវិនិយោគ ជាសញ្ជាតិពិសេសមួយ ឬជានិវាសនជននៅក្នុងដែនដីនៃភាគី ក្នុងលក្ខណៈដែលតម្រូវការនោះមិនប៉ះពាល់ជាដាច់ខាតដល់សមត្ថភាពនៃអ្នកវិនិយោគ ក្នុងការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងលើការវិនិយោគរបស់គេទេ នោះ ។

មាត្រា ៨

តម្លាភាព

- ១. ភាគីនីមួយៗត្រូវធ្វើការចុះផ្សាយជាបន្ទាន់ ឬពុំនោះទេ ធ្វើការប្រកាសជាសាធារណៈស្តីអំពីច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ វិធានរដ្ឋបាល និងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ស្តីពីការអនុវត្តន៍ជាទូទៅ ក៏ដូចជា កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលទាក់ទិន ឬប៉ះពាល់ដល់បញ្ហាណាមួយដែលគ្របដណ្តប់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

^{១០} ការអនុវត្តមាត្រានេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។
^{១១} ការអនុវត្តមាត្រានេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។

- ២. ភាគីនីមួយៗត្រូវធ្វើការប្រកាសជាសាធារណៈភ្លាមៗអំពីច្បាប់ថ្មី ឬរាល់ការកែប្រែនានានៅក្នុងច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ មានស្រាប់ បទប្បញ្ញត្តិ ឬគោលការណ៍ផ្នែករដ្ឋបាល ដែលមានការប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ការវិនិយោគ ឬការសន្យារបស់ភាគី មួយក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- ៣. បញ្ញត្តិរកថាខ័ណ្ឌទី ១ និង ២ មិនត្រូវបានបកស្រាយ ដើម្បីតម្រូវឱ្យភាគីមួយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មាន សំខាន់ឡើយ ដែលតាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយនេះ វានឹងបង្កាក់ដល់ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ ឬក្រៅពីនេះ វាជាករណីផ្ទុយទៅ នឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬវាប៉ះពាល់ដល់ឯកជនភាព ឬផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្មស្របច្បាប់ថែមទៀត ។
- ៤. ភាគីនីមួយៗត្រូវបង្កើត ឬរៀបចំឱ្យមានមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានមួយ សំរាប់ផ្តល់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលានូវព័ត៌មាន ទាំងឡាយទាក់ទិនទៅនឹងវិធានការដែលចាំបាច់ត្រូវចុះផ្សាយ ឬ ផ្តល់ជូនក្រោម កថាខ័ណ្ឌ ១ និង ២ តាមការស្នើសុំ របស់រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល ឬភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ។
- ៥. ភាគីនីមួយៗត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីផ្សេងទៀតទាំងអស់ តាមរយៈគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ យ៉ាងតិចបំផុតមួយ ដងក្នុងមួយឆ្នាំអំពីកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការសំរុះសំរួលនានាទាក់ទិនទៅនឹងការវិនិយោគនាពេលអនាគត ដែលផ្តល់នូវ ប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះណាមួយ និងដែលខ្លួនជាភាគីចុះហត្ថលេខា ។
- ៦. រាល់លិខិតជូនដំណឹង និងលិខិតទំនាក់ទំនងទាំងអស់ក្រោមកថាខ័ណ្ឌទី ៤ និង ៥ ត្រូវធ្វើឡើងជាភាសាអង់គ្លេស ។

មាត្រា ៩
ការបំរុងទុក^{១២}

១. មាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិអនុគ្រោះបំផុត) មាត្រា ៧ (គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល) និងសំរាប់ករណីសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ មាត្រា ៦ (ការតម្រូវឱ្យ បំពេញកាតព្វកិច្ច) មិនត្រូវអនុវត្តចំពោះ :

- (ក) រាល់វិធានការមិនស្របគ្នាមានស្រាប់ ដែលកំណត់ដោយភាគីមួយនៅ :
  - (១) រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់កណ្តាល ដូចមានចែងដោយភាគី នៅក្នុងតារាងស្តីពីការបំរុងទុករបស់ខ្លួន នៅក្នុងបញ្ជីទី ១
  - (២) រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់តំបន់ ដូចមានចែងដោយភាគី នៅក្នុងតារាងស្តីពីការបំរុងទុករបស់ខ្លួន នៅក្នុងបញ្ជីទី ១ ឬ
  - (៣) រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។

^{១២} ការអនុវត្តមាត្រានេះត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។

- (ខ) ការបន្ត ឬការរៀបចំជាថ្មីឡើងវិញជាបន្ទាន់នូវវិធានការមិនស្របគ្នា យោងតាមអនុកថាខ័ណ្ឌ (ក) ឬ
- (គ) វិសោធនកម្មនៃវិធានការមិនស្របគ្នាណាមួយ ដែលមានចែងនៅក្នុងអនុកថាខ័ណ្ឌ (ក) ក្នុងពេលដែល វិសោធនកម្មនោះមិនបន្ថយនូវភាពស្របគ្នានៃវិធានការ ដូចដែលមាននៅកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជា ធរមាននៃតារាងស្តីពីការបំរុងទុករបស់ភាគី នៅក្នុងបញ្ជីទី ១ ជាមួយនឹងមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិអនុគ្រោះបំផុត) មាត្រា ៧ (គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុម ប្រឹក្សាភិបាល) និងសំរាប់ករណី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ មាត្រា ៦ (ការតម្រូវ ឱ្យបំពេញកាតព្វកិច្ច) ។

២. មាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិអនុគ្រោះបំផុត) មាត្រា ៧ (គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល) និងសំរាប់ករណីសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ មាត្រា ៦ (ការតម្រូវឱ្យ អនុវត្តកាតព្វកិច្ច) មិនត្រូវអនុវត្តលើការបំរុងទុកណាមួយសំរាប់វិធានការដែលភាគីមួយប្រកាន់យក ឬរក្សាទុក ទាក់ទងទៅនឹងវិស័យ អនុវិស័យ ឬសកម្មភាពនានា ដូចមានចែងនៅក្នុងបញ្ជីទី ២ ឡើយ ។

៣. ក្រៅពីអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីនានាសំរាប់ការកែសំរួលតារាងស្តីពីការបំរុងទុក ក្រោមវិធានការដែលអនុម័ត ក្រោយកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងគ្របដណ្តប់ដោយបញ្ជីទី ២ ភាគីមួយមិនអាចទាមទារ ឱ្យអ្នកវិនិយោគនៃភាគីផ្សេងទៀត ឬក្រៅពីនេះ បោះបង់ចោលការវិនិយោគដែលមាននៅពេលដែលវិធានការនោះ ចូលជាធរមាន ដោយហេតុផលនៃសញ្ញាតិរបស់ភាគីនោះឡើយ ។

៤. នីតិវិធីសំរាប់ការកែប្រែតារាងស្តីពីការបំរុងទុក យោងទៅលើកថាខ័ណ្ឌទី ៣ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រា ២៧ (កម្មវិធីការងារ) ។

៥. ពុំមានចំណុចណាមួយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានបកស្រាយដើម្បីដកហូតនូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចណាមួយ ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ទាក់ទងទៅនឹងការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលភាគីក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងគឺជាភាគីនោះ ទេ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងកិច្ចព្រមព្រៀង WTO ស្តីពីបញ្ជាក់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាទាក់ទងទៅនឹងពាណិជ្ជកម្ម (TRIPS) និងសន្ធិសញ្ញាផ្សេងទៀតដែលបានសំរេច ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការកម្មសិទ្ធិបញ្ញាពិភពលោក ។

មាត្រា ១០

ការផ្ទេរ

១. ភាគីនីមួយៗត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្ទេរ ទាក់ទិនទៅនឹងដែនវិនិយោគ ដោយសេរី និងភ្លាមៗនៅក្នុង ឬទៅក្រៅ ដែនដីរបស់ខ្លួន ជារូបិយប័ណ្ណអាចប្រើប្រាស់ដោយសេរី តាមអត្រាប្តូររូបិយប័ណ្ណនៅលើទីផ្សារ ដែលអនុវត្តនៅក្នុង ដែនដីរបស់ខ្លួន នៅកាលបរិច្ឆេទផ្ទេរនោះ ។ ការផ្ទេរនោះ ត្រូវមាន :

- (ក) ដើមទុនដំបូង និងចំនួនបន្ថែម ដើម្បីរក្សាទុក ឬបង្កើនការវិនិយោគ ។
- (ខ) ផលចំណេញ ភាគលាភ ការប្រាក់ ផលចំណេញជាមូលធន ប្រាក់កំរៃសួយសារអាករ ថ្លៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ថ្លៃជំនួយបច្ចេកទេស កំរៃនៃការគ្រប់គ្រង និងចំណូលចរន្តផ្សេងទៀត ដែលទទួលបានពីការវិនិយោគ ពាក់ព័ន្ធ ។
- (គ) ផលចំណូលទទួលបានពីការលក់ ឬការរំលាយនូវផ្នែកណាមួយ ឬផ្នែកទាំងអស់នៃការវិនិយោគ ។
- (ឃ) ប្រាក់ទូទាត់ដែលធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យា ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការទូទាត់ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងកម្ចីផង ដែរ ។
- (ង) ការទូទាត់ដែលធ្វើឡើង អនុលោមទៅតាមមាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង) និងមាត្រា ១៣ (ប្រាក់សំណងសំរាប់ការខាតបង់) និង
- (ច) ប្រាក់ទូទាត់ដែលទទួលបានពីការដោះស្រាយវិវាទ ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

២. ថ្វីបើមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ក៏ដោយ ភាគីអាចពន្យារ ឬបង្អាក់ការផ្ទេរបាន តាមរយៈការប្រើប្រាស់យ៉ាង សមធម៌ មិនរើសអើង និងក្នុងបំណងល្អនូវច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន ទាក់ទិននឹង :

- (ក) ភាពក្ស័យធន អសាធនភាព ឬការការពារសិទ្ធិឥណទាយក
- (ខ) ការចេញ ការជួញដូរ ឬការទិញលក់មូលបត្រ ការទិញបំរុង ឬឧបករណ៍និស្សន្ទ
- (គ) បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ឬឧក្រិដ្ឋផ្សេងៗ
- (ឃ) សន្តិសុខសង្គម គំរោងការសន្សំចាំបាច់ ឬចូលនិវត្តន៍សាធារណៈ
- (ង) ការធានាក្នុងការអនុវត្តន៍តាមសាលក្រម នៅក្នុងដំណើរការតាមផ្លូវតុលាការ ឬរដ្ឋបាល
- (ច) សិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់របស់និយោជិត នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារ
- (ឃ) ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬរក្សាកំណត់ត្រានៃការផ្ទេរ នៅពេលចាំបាច់ ដើម្បីជួយដល់ការ អនុវត្តច្បាប់ ឬអាជ្ញាធរនិយ័តកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង
- (ច) ការកំណត់ពន្ធដារ ។

៣. គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីដែលជាសមាជិករបស់ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ក្រោមមាត្រានានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់មូលនិធិ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការ ប្រើប្រាស់សកម្មភាពដោះដូរដែលស្របទៅនឹងមាត្រាទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា ភាគីមួយមិនត្រូវ ដាក់បំរាមទៅលើ ប្រតិបត្តិការមូលធនណាមួយ ដែលមិនស្របទៅនឹងការប្តេជ្ញាដាក់លាក់របស់ខ្លួន ទាក់ទិនទៅ ប្រតិបត្តិការនោះឡើយ លើកលែងតែក្រោមមាត្រា ១១ (វិធានការការពារបណ្តោះអាសន្ន) ឬ តាមការស្នើសុំរបស់ មូលនិធិប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១១

វិធានការការពារបណ្តោះអាសន្ន

១. ភាគីអាចប្រកាន់យក ឬរក្សាទុកនូវវិធានការនានាដែលមិនស្របទៅនឹងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) ទាក់ទិនទៅនឹងប្រតិបត្តិការមូលធនឆ្លងព្រំដែន ឬមាត្រា ១០ (ការផ្ទេរ) ក្នុងករណីមានសមតុល្យ ធ្ងន់ធ្ងរ និងការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុខាងក្រៅ ឬក្រោមការគំរាមកំហែងនោះ ។

២. ភាគីអាចប្រកាន់យក ឬរក្សាទុកនូវវិធានការនានាដែលមិនស្របទៅនឹងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមមាត្រា ១០ (ការផ្ទេរ) ក្នុងកាលៈទេសៈមិនប្រក្រតីដែល ចលនាមូលធនបណ្តាលឱ្យ ឬគំរាមកំហែងនឹងបណ្តាលឱ្យកើតមាននូវ វិបល្លាស ឬលំបាកធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ឬហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ប្រតិបត្តិការសាច់ប្រាក់ ឬគោលនយោបាយស្តីពីអត្រាប្តូរ ប្រាក់នៅក្នុង ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ^{១៣} ។

៣. រាល់វិធានការដែលយោងទៅនឹងកថាខណ្ឌ ១ និង ២ ត្រូវតែ :

- (ក) អនុលោមទៅមាត្រានៃកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់មូលនិធិអន្តរជាតិ IMF ដែលអាចនឹងមានការធ្វើ វិសោធនកម្ម ។
- (ខ) បញ្ជ្រាបបាននូវការខូចខាតមិនចាំបាច់ចំពោះអត្ថប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្ម សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ។
- (គ) មិនហួសពីភាពចាំបាច់ក្នុងការដោះស្រាយជាមួយនឹងកាលៈទេសៈដូចបានពិពណ៌នានៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ឬ ទី ២ ។

^{១៣} ដើម្បីទទួលបាននូវភាពប្រាកដប្រជាជាងនេះ រាល់វិធានការដែលចាត់ឡើងដើម្បីធានានូវស្ថេរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ រាប់បញ្ចូលទាំង ដើម្បីបង្ការលំហូរសាច់ ប្រាក់ មិនប្រាកដប្រជា និងមិនត្រូវបានប្រកាន់យក ឬរក្សាទុកឡើយសំរាប់គោលបំណងការពារវិស័យមួយជាពិសេស ។

- (ឃ) មានលក្ខណជាបណ្តោះអាសន្ន និងបញ្ចប់ជាបន្តបន្ទាប់ ខណៈពេលដែលស្ថានភាព ដូចមានចែងនៅក្នុង កថាខណ្ឌទី ១ រីកចំរើនទៅមុខ និង
- (ង) ត្រូវបានអនុវត្ត ដែលភាគីណាមួយក្នុងចំណោមភាគីផ្សេងត្រូវទទួលបាននូវប្រព្រឹត្តិកម្ម មានការ អនុគ្រោះមិនតិចជាងភាគី ឬមិនមែនភាគីផ្សេងទៀត ។

៤. បន្ថែមពីលើចំណុច (ក) ដល់ចំណុច (ង) នៃកថាខណ្ឌ ៣ ខាងលើ វិធានការដែលត្រូវបានប្រកាន់យក ឬរក្សា ទុកដោយអនុលោមតាមខ្លឹមសារកថាខណ្ឌ ២ នោះ ត្រូវតែ :

- (ក) ត្រូវបានបញ្ចប់នៅក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ ឬនៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌលែងតម្រូវឱ្យមានការអនុវត្ត ឬរក្សា ទុកតទៅមុខទៀត ។^{១៤}
- (ខ) ត្រូវបានអនុវត្តលើមូលដ្ឋានប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមួយ និង
- (គ) បញ្ចៀសបាននូវការខូចខាតមិនចាំបាច់ចំពោះអ្នកវិនិយោគ និងដែនវិនិយោគរបស់ភាគីណាមួយផ្សេង ទៀត ។

៥. រាល់ការកំណត់លក្ខខណ្ឌដែលត្រូវបានប្រកាន់យក ឬរក្សាទុកក្រោមកថាខណ្ឌ ១ និង ២ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរនានានៅ ក្នុងកថាខណ្ឌទាំងនោះ នឹងត្រូវបានជូនដំណឹងដល់ភាគីផ្សេងៗទៀតជាបន្ទាន់ ។

មាត្រា ១២
ការដកហូត និងសំណង

១. ភាគីមួយមិនអាចធ្វើជាតួបន្តិយកម្ម ឬដកហូតការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ ដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈវិធានការណាមួយដែលប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងការដកហូត ឬការធ្វើជាតួបន្តិយកម្ម (តទៅ ហៅថា "ការដកហូត") លើកលែងតែ :

- (ក) ក្នុងគោលបំណងបំរើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ^{១៥}
- (ខ) អនុលោមទៅតាមដំណើរការយ៉ាងត្រឹមត្រូវរបស់ច្បាប់
- (គ) ដោយពុំមានការរើសអើង និង
- (ឃ) ផ្តល់នូវសំណងភ្លាមៗ យ៉ាងសមរម្យ និងមានប្រសិទ្ធភាព

^{១៤} ដើម្បីទទួលបាននូវភាពប្រាកដប្រជាជាងនេះ វិធានការអាចនឹងត្រូវបានពន្យារលើសពីមួយឆ្នាំ ប្រសិនបើមានការ ធានាក្រោមលក្ខខណ្ឌ ។
^{១៥} ដើម្បីឱ្យច្បាស់ សំរាប់ករណីប្រទេសម៉ាឡេស៊ីជាប្រទេសដែលធ្វើការដកហូត រាល់វិធានការអស្សាមិករណ៍ទាក់ទិនទៅនឹងដីត្រូវធ្វើឡើងក្នុង គោលបំណងដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិក្នុងស្រុក ទាក់ទិនទៅនឹងការទិញយកដី ។

២. សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌ ១ (ឃ) ប្រាក់សំណងត្រូវ :

- (ក) ស្នើនឹងតំលៃទីផ្សារយ៉ាងសមរម្យនៃការវិនិយោគដែលដកហូត នៅពេលដែលការដកហូតត្រូវបានប្រកាសជាសាធារណៈ ឬនៅពេលដកហូត ដោយយកមួយណាដែលអនុវត្តបាន^{១៦}
- (ខ) មិនមានការប្រែប្រួលតំលៃ ដោយហេតុថា ការដកហូតដែលបំរុងនឹងអនុវត្ត ត្រូវបានដឹងពីមុនរួចហើយ ។
- (គ) បានដោះស្រាយ និងទូទាត់ ដោយពុំមានការពន្យារពេលមិនសមហេតុផលឡើយ^{១៧}
- (ឃ) អនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងអាចផ្ទេរដោយសេរី រវាងដែនដីរបស់ភាគី ។

៣. សំណងដែលចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ (ឃ) ត្រូវរាប់បញ្ចូលទាំងការប្រាក់ផងដែរ ។ ប្រាក់សំណង រួមទាំងការប្រាក់ ត្រូវបានទូទាត់ជាប្រចាំប្រចំណូលរបស់ភាគីដកហូត ឬជាប្រចាំប្រចំណូលអាចប្រើប្រាស់ដោយសេរី ប្រសិនបើមានសំណើរបស់អ្នកវិនិយោគ ។

៤. ថ្វីបើមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ២ និង ៣ ក៏ដោយ សំរាប់ករណីសាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម រាល់វិធានការនៃការដកហូតទាក់ទិនទៅនឹងដីត្រូវកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិក្នុងស្រុកនីមួយៗ និងវិសោធនកម្មនានាដែលមាន និងត្រូវស្របទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិខាងលើ សំរាប់គោលបំណងនឹងការ ទូទាត់ប្រាក់សំណង ។

៥. មាត្រានេះមិនអនុវត្តចំពោះការចេញដោយខានមិនបាននូវអាជ្ញាប័ណ្ណ ទាក់ទិនទៅនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ជា ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀង (TRIPS) នោះឡើយ ។

មាត្រា ១៣

សំណងសំរាប់ការខាតបង់

ភាគីមួយត្រូវយល់ព្រមចំពោះអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ដែលដែនវិនិយោគរបស់ពួកគេរងនូវការខាតបង់ដោយសារសង្គ្រាម ឬជំលោះប្រដាប់អាវុធផ្សេងទៀត ស្ថានភាពអាសន្នរបស់ជាតិ ជំលោះស៊ីវិល ឬព្រឹត្តិការណ៍ស្រដៀងគ្នានេះផ្សេងទៀត នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន នូវប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះមិនតិចជាងអ្វីដែលខ្លួនបានផ្តល់

^{១៦} សំរាប់ករណីប្រទេសហ្វីលីពីន នៅពេល ឬភ្លាមៗមុនធ្វើការប្រកាសដកហូតជាសាធារណៈ ត្រូវយោងទៅកាលបរិច្ឆេទដាក់បណ្តឹងសារទុក្ខស្តីពីការដកហូតនោះ ។

^{១៧} ភាគីព្រមព្រៀងថា អាចនឹងមានដំណើរការក្តីតាមផ្លូវច្បាប់ ឬរដ្ឋបាលត្រូវធ្វើឡើង មុននឹងមានការទូទាត់ប្រាក់ ។

ជូនអ្នកវិនិយោគខ្លួន ឬអ្នកវិនិយោគរបស់មិនមែនភាគី សំរាប់កាលៈទេសៈដូចគ្នា ដោយយកមួយណាដែលអនុគ្រោះ ជាង ទាក់ទិនទៅនឹងបដិទាន ការផ្តល់សំណង សំណង ឬទំរង់នៃការដោះស្រាយផ្សេងៗទៀត ។

មាត្រា ១៤

ឧបាទេសកម្ម

១. ក្នុងករណីដែលភាគី ឬទីភ្នាក់ងារដែលទទួលបានសិទ្ធិពីភាគីបានផ្តល់កិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង ឬទំរង់ណាមួយនៃការ ធានាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ហានិភ័យមិនមែនពាណិជ្ជកម្ម ទាក់ទិនទៅនឹងដែនវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគម្នាក់នៃអ្នក វិនិយោគរបស់ខ្លួន ក្នុងដែនដីរបស់ភាគីផ្សេង ហើយនៅពេលដែលធ្វើការទូទាត់ក្រោមកិច្ចសន្យា ឬក្រោមការធានាផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុនេះរបស់ភាគី ឬទីភ្នាក់ងាររបស់ភាគីដែលបានទទួលសិទ្ធិ ភាគីផ្សេងទៀតដែលជាម្ចាស់ទឹកដីសំរាប់វិនិយោគ ត្រូវទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ភាគី ឬទីភ្នាក់ងារដែលទទួលបានសិទ្ធិពីភាគី ដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍នៃ ឧបាទេសកម្មចំពោះសិទ្ធិរបស់អ្នកវិនិយោគ ។^{១៨}

២. ក្នុងករណីដែលភាគី ឬទីភ្នាក់ងារដែលទទួលបានសិទ្ធិពីភាគីបានធ្វើការទូទាត់ប្រាក់ជូនអ្នកវិនិយោគរបស់ខ្លួន និងបាន ទទួលសិទ្ធិ ព្រមទាំងការអះអាងតវ៉ារបស់អ្នកវិនិយោគ អ្នកវិនិយោគនោះ មិនត្រូវធ្វើការទាមទារសិទ្ធិ និងតវ៉ាចំពោះ ភាគីផ្សេងទៀតឡើយ លើកលែងតែទទួលបាននូវការអនុញ្ញាតឱ្យអនុវត្តជំនួសភាគី ឬទីភ្នាក់ងារដែលទទួលបានសិទ្ធិពី ភាគីដើម្បីធ្វើការទូទាត់នោះ ។^{១៩}

មាត្រា ១៥

ទម្រង់ការពិសេស និងប្រព្រឹត្តិកម្មព័ត៌មាន

១. ពុំមានចំណុចណាមួយនៅក្នុងមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការទប់ស្កាត់ភាគីមួយមិនឱ្យ ប្រកាន់យក ឬរក្សាទុកនូវវិធានការដែលមានបែបបទពិសេស ទាក់ទិននឹងការបង្កើតការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគ របស់ភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ដូចជាការតម្រូវឱ្យការវិនិយោគត្រូវបង្កើតឡើងស្របច្បាប់ ក្រោមច្បាប់ ឬ បទប្បញ្ញត្តិ របស់ភាគី និងត្រូវអនុវត្តតាមបែបបទនៃការចុះបញ្ជី ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា បែបបទទាំងនេះមិនប៉ះពាល់អ្វីជាសំខាន់ដល់

^{១៨} ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់ សិទ្ធិដែលបានផ្តល់ ឬបណ្តឹងមិនត្រូវមានទំហំធំជាងសិទ្ធិ ឬបណ្តឹងដើមរបស់អ្នកវិនិយោគ ឡើយ ។
^{១៩} ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់ មាត្រា ១០ (ការផ្ទេរ) មាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង) និងមាត្រា ១៣ (សំណងសំរាប់ការខាតបង់) ត្រូវ អនុវត្តរួមបញ្ចូលទាំងផ្នែកវិសោធនកម្មផងដែរ ទាក់ទិនទៅនឹងការទូទាត់ដែលត្រូវធ្វើ ឡើងជូនភាគី ឬទីភ្នាក់ងារដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ និង ២ ដោយអនុលោមទៅតាមការទទួលស្គាល់សិទ្ធិ និង បណ្តឹង និងការផ្ទេរទឹកប្រាក់ទូទាត់នោះ ។

សិទ្ធិដែលភាគីមួយផ្តល់ជូនអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត និងការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

២. ថ្វីបើមានចែងក្នុងមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) ឬ មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមានភាពអនុគ្រោះបំផុត) ក៏ដោយ ភាគីមួយអាចទាមទារឱ្យអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ឬការវិនិយោគរបស់គេនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ក្នុង ការផ្តល់នូវព័ត៌មានជាប្រចាំទាក់ទងទៅនឹងការវិនិយោគទាំងនោះ ដើម្បីបំរើតែគោលបំណងព័ត៌មាន ឬស្ថិតិ ប៉ុណ្ណោះ ។ ភាគីត្រូវការពារព័ត៌មានសំខាន់ដែលទទួលបាន ដោយមិនត្រូវបញ្ចេញឱ្យគេដឹងឡើយ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលថា ការ ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានទាំងនោះ នឹងធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ផលប្រយោជន៍ពាណិជ្ជកម្មស្របច្បាប់របស់នីតិបុគ្គលណាមួយ ជា សាធារណៈ ឬជាឯកជន ឬប៉ះពាល់ដល់ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់អ្នកវិនិយោគ ឬការវិនិយោគ ។ ពុំមានចំណុចណា មួយក្នុងកថាខ័ណ្ឌនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការទប់ស្កាត់ភាគីមួយមិនឱ្យទទួល ឬបញ្ចេញព័ត៌មានទាក់ទងទៅនឹង ការអនុវត្តច្បាប់របស់ខ្លួន ដោយសមធម៌ និងស្មោះត្រង់នោះឡើយ ។

មាត្រា ១៦

ប្រព្រឹត្តិកម្មពិសេស និងផ្សេងៗគ្នាសំរាប់ប្រទេសជាសមាជិកថ្មីនៃសមាគមប្រជាជាតិ អាស៊ីអាគ្នេយ៍

ដើម្បីបង្កើនអត្ថប្រយោជន៍សំរាប់ប្រទេសជាសមាជិកថ្មីនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ក្នុងការចូលរួម កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងអនុលោមទៅតាមកម្មវត្ថុដែលមានចែងក្នុងបុព្វកថានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងនៅក្នុងកិច្ច ព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ប្រព្រឹត្តិកម្មពិសេស និងផ្សេងៗគ្នាត្រូវអនុវត្តចំពោះប្រទេសទាំងនេះ ក្នុងកិច្ចការណ៍តម្លៃដែល អាចធ្វើបាន តាមរយៈ :

- (ក) ការទទួលបាននូវព័ត៌មានស្តីពីគោលនយោបាយវិនិយោគរបស់ភាគីផ្សេង ព័ត៌មានអាជីវកម្ម សំណុំ ទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធ និងចំណុចទាក់ទងសំរាប់ការជំរុញការវិនិយោគ ។
- (ខ) ជំនួយបច្ចេកទេសដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេ ទាក់ទងទៅនឹងគោលនយោបាយវិនិយោគ និង ការជំរុញវិនិយោគ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងក្នុងផ្នែក ដូចជា ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សផងដែរ ។
- (គ) ការប្តេជ្ញាដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ប្រទេសជាសមាជិកថ្មីនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និង
- (ឃ) ទទួលស្គាល់ថា ការប្តេជ្ញារបស់ប្រទេសជាសមាជិកថ្មីនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍នីមួយៗ អាច ត្រូវបានអនុវត្ត ស្របតាមគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍នៃប្រទេសរៀងៗខ្លួន ។

មាត្រា ១៧

ការបដិសេធន៍ផលប្រយោជន៍

១. ភាគីមួយអាចបដិសេធមិនផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ជូនអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ដែលជានីតិបុគ្គលនៃភាគីផ្សេងនោះ និងដល់ការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនោះ ប្រសិនបើនីតិបុគ្គលពុំមានសកម្មភាពអាជីវកម្មជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងដែនដីរបស់ភាគី ក្រោមច្បាប់ដែលខ្លួនបានបង្កើត ឬរៀបចំ និងអ្នកវិនិយោគរបស់មិនមែនជាភាគី ឬរបស់ភាគីដែលធ្វើការបដិសេធន៍ គ្រប់គ្រងជាម្ចាស់ ឬត្រួតត្រានីតិបុគ្គល ។

២. ភាគីដែលបដិសេធន៍ត្រូវជូនដំណឹងតាមលទ្ធភាពដែលអាចអនុវត្តបាន ដល់ភាគីផ្សេងពាក់ព័ន្ធ មុននឹងធ្វើការបដិសេធផលប្រយោជន៍នោះ ។ ប្រសិនបើភាគីដែលបដិសេធន៍ផ្តល់នូវការជូនដំណឹងនេះ ខ្លួនត្រូវពិភាក្សាជាមួយនឹងភាគីផ្សេងដែលពាក់ព័ន្ធ តាមសំណើរបស់ភាគីផ្សេងនោះ ។

៣. ថ្វីបើមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ និងអនុលោមតាមការជូនដំណឹងជាមុន និងការពិភាក្សាជាមួយនឹងភាគីពាក់ព័ន្ធក៏ដោយ សំរាប់ករណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចបដិសេធមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ទាក់ទិនទៅនឹងការអនុញ្ញាត ការបង្កើត ការទិញយក និងការពង្រីកការវិនិយោគ ដល់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតដែលជានីតិបុគ្គលរបស់ភាគីផ្សេងនោះ និងដល់ការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនោះ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឃើញថា នីតិបុគ្គលនោះត្រូវបានកាន់កាប់ ឬត្រួតត្រាដោយរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលនៃប្រទេសមិនមែនជាភាគី ។

៤. សំរាប់ករណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នីតិបុគ្គលត្រូវបាន :

- (ក) កាន់កាប់ដោយអ្នកវិនិយោគនៃភាគីមួយ ប្រសិនបើជាង ៥០ ភាគរយនៃភាគហ៊ុនដែលមាននៅក្នុងនីតិបុគ្គល ជារបស់អ្នកវិនិយោគ និង
- (ខ) ត្រូវបានត្រួតត្រាដោយអ្នកវិនិយោគនៃភាគីមួយ ប្រសិនបើអ្នកវិនិយោគនោះមានអំណាច ក្នុងការតែងតាំងភាគច្រើននៃអភិបាល ក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ឬក្រៅពីនេះ ក្នុងការដឹកនាំបញ្ហាសកម្មភាពរបស់នីតិបុគ្គលដោយស្របច្បាប់ ។

៥. បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹង និងដោយពុំមានប៉ះពាល់ដល់កថាខ័ណ្ឌ ១ សំរាប់ករណី សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីនអាចបដិសេធមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ជូនដល់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត និងដល់ការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនោះ ក្នុងករណីដែលខ្លួនឃើញថា អ្នកវិនិយោគនោះបានធ្វើការវិនិយោគ

ដោយបំពានបញ្ញត្តិនៃច្បាប់សហគមន៍ Commonwealth Act លេខ ១០៨ (ច្បាប់ស្តីពីការដាក់ពិន័យចំពោះអំពើ
គេចវេសពីច្បាប់ស្តីពីការធ្វើជាតូបនីយកម្មនូវសិទ្ធិខ្លះ សិទ្ធិទទួលបានពីម្ចាស់ដើម ឬបុព្វសិទ្ធិ) ដូចបានធ្វើវិសោធនកម្ម
ដោយក្រឹត្យលេខ ៧១៥ ឬក្រៅពីនេះ ហៅថា "The Anti-Dummy Law" ដូចដែលអាចធ្វើវិសោធនកម្ម ។

មាត្រា ១៨

ជំនោះស្រាយវិវាទវិនិយោគ

វេទនាភាគីមួយ និងអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត

១. មាត្រានេះត្រូវអនុវត្តចំពោះវិវាទវិនិយោគរវាងភាគីមួយ និងអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត
ទាក់ទិនទៅនឹងការចោទប្រកាន់អំពីការប្រព្រឹត្តល្មើសមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ
មានភាពអនុគ្រោះបំផុត) មាត្រា ៥ (ប្រព្រឹត្តិកម្មទូទៅនៃការវិនិយោគ) មាត្រា ៧ (គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និង
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល) មាត្រា ១០ (ការផ្ទេរ) មាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង) និង មាត្រា ១៣ (សំណងសំរាប់
ការខាតបង់) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដែលបណ្តាលឱ្យមានការខាតបង់ ឬខូចខាត ដោយមូលហេតុកើតចេញពីការ
ប្រព្រឹត្តល្មើសនោះដល់ :

- (ក) អ្នកវិនិយោគ ទាក់ទិនទៅនឹងដែនវិនិយោគរបស់គេ ឬ
- (ខ) ដែនវិនិយោគដែលបានដំណើរការដោយអ្នកវិនិយោគ ទាក់ទិនទៅនឹងការគ្រប់គ្រង ការអនុវត្តន៍
ប្រតិបត្តិការ ឬការលក់ ឬការចាត់ចែងផ្សេងៗទៀតនៃដែនវិនិយោគ ។

២. រូបវន្តបុគ្គលដែលមានសញ្ជាតិ ឬជាប្រជាពលរដ្ឋរបស់ភាគី មិនត្រូវធ្វើបណ្តឹងតវ៉ាចំពោះភាគីនោះ ក្រោមកិច្ច
ព្រមព្រៀងនេះឡើយ ។

៣. ការវិនិយោគមិនអាចធ្វើបណ្តឹងបាន ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះឡើយ ។

៤. ក្នុងករណីវិវាទវិនិយោគកើតឡើងក្រោមមាត្រានេះ ភាគីមានវិវាទត្រូវដោះស្រាយវិវាទតាមរយៈ ការពិភាក្សា
និងចរចាគ្នា តាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន តាមរយៈសំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីសំរេចបាននូវការ
ដោះស្រាយមួយជាលក្ខណៈមិត្តភាព ។

៥. វិវាទណាមួយដែលពុំអាចដោះស្រាយបានក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃសំណើជាលាយ
លក្ខណ៍អក្សរ សុំឱ្យមានការពិភាក្សានោះ អាចត្រូវបញ្ជូនទៅតុលាការ ឬសាលាក្តីរដ្ឋបាលនៃភាគីមានវិវាទ ក្នុង
លក្ខខណ្ឌថា តុលាការ ឬសាលាក្តីនោះមានយុត្តាធិការលើបណ្តឹង ឬចំពោះមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ
អ្នកវិនិយោគអាចធ្វើការ ជ្រើសរើសក្នុងចំណោមជម្រើសដូចខាងក្រោម :

- (ក) អនុសញ្ញា ICSID និងវិធាន ICSID ស្តីពីនីតិវិធីនៃដំណើរការមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា ទាំងភាគីវិវាទ និងភាគីមិនមានវិវាទសុទ្ធតែជាភាគីនៃអនុសញ្ញា ICSID ។^{២០}
- (ខ) វិធានគ្រប់គ្រងយន្តការផ្តល់សេវាកម្មបន្ថែម ICSID ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា ភាគីវិវាទ ឬភាគីមិនមានវិវាទ ជាភាគីមួយនៃអនុសញ្ញា ICSID ។
- (គ) វិធានអាជ្ញាកណ្តាលនៃគណៈកម្មការសហប្រជាជាតិស្តីពីច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ UNCITRAL ឬ
- (ឃ) ស្ថាប័នមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យផ្សេងៗទៀត ឬវិធានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យផ្សេងមួយទៀត ប្រសិនបើភាគីមានវិវាទ ព្រមព្រៀងគ្នា ។

៦. នៅពេលដែលអ្នកវិនិយោគបានបញ្ជូនវិវាទទៅតុលាការ ឬសាលាក្តីរដ្ឋបាលនៃភាគីមានវិវាទ ឬយន្តការមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យណាមួយដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៥ នោះ ជំរើសនេះត្រូវជាជំរើសចុងក្រោយ ។

៧. ការបញ្ជូនវិវាទទៅកាន់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្រោមកថាខ័ណ្ឌទី ៥ ត្រូវស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌដូចតទៅ :

- (ក) ការបញ្ជូនវិវាទទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យណាមួយខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំ ក្រោយពេលដែលអ្នកវិនិយោគមានវិវាទបានដឹង ឬគួរដឹងយ៉ាងសមហេតុផល អំពីការប្រព្រឹត្តល្មើសកាតព្វកិច្ច ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងអំពីការខាតបង់ ឬការខូចខាតដែលកើតមានឡើងដោយអ្នកវិនិយោគមានវិវាទ ទាក់ទិនទៅនឹងដែនវិនិយោគរបស់គេ ឬដោយដែនវិនិយោគ និង
- (ខ) អ្នកវិនិយោគមានវិវាទជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនភាគីមានវិវាទយ៉ាងតិចបំផុត ៩០ ថ្ងៃ មុនពេលដាក់បណ្តឹងទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យអំពីគោលបំណងរបស់ខ្លួន ក្នុងការបញ្ជូនវិវាទទៅកាន់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះ និងដែល :
  - (១) រៀបចំវេទិកាមួយក្នុងចំណោមវេទិកាដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៥ (ក) (ខ) (គ) ឬ (ឃ) ជាវេទិកាសំរាប់ដោះស្រាយវិវាទ និង
  - (២) សង្ខេបការប្រព្រឹត្តល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់របស់ភាគីមានវិវាទ ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងមាត្រាដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាមានការប្រព្រឹត្តល្មើស) និងការ

^{២០} ក្នុងករណីសាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន ការដាក់បណ្តឹងក្រោម អនុសញ្ញា ICSID និង វិធានគ្រប់គ្រងយន្តការផ្តល់សេវាកម្មបន្ថែម ICSID ស្តីពីនីតិវិធីនៃដំណើរការមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ត្រូវអនុលោមទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងភាគីវិវាទ ក្នុងករណីដែលវិវាទវិនិយោគកើតមានឡើង ។ ដើម្បីឱ្យកាន់តែច្បាស់ គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការលើកលែងមិនឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដូចមានចែងក្នុងចំណុចសំគាល់នៅដើមទំព័រនេះឡើយ ។

ខាតបង់ ឬការខូចខាតចំពោះអ្នកវិនិយោគ ទាក់ទិនទៅនឹងដែនវិនិយោគរបស់គេ ឬចំពោះ
ដែនវិនិយោគ ។^{២១}

៨. ក្នុងករណីដែលវិវាទវិនិយោគមានជាប់ទាក់ទិនទៅនឹងវិធានការដែលអាចជាវិធានការពន្ធដារនោះ ភាគីវិវាទ និង
ភាគីមិនមានវិវាទ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងតំណាងនៃរដ្ឋបាលពន្ធដាររបស់ខ្លួន ត្រូវធ្វើពិគ្រោះយោបល់ដើម្បីកំណត់ថា
តើវិធានការជាបញ្ហានោះ ជាវិធានការពន្ធដារឬមិនមែន ?

៩. ក្នុងករណីដែលអ្នកវិនិយោគមានវិវាទប្តឹងថា ភាគីមានវិវាទបានប្រព្រឹត្តល្មើសមាត្រា ១២ (ការដកហូត និងសំណង)
ដោយប្រកាន់យក ឬអនុវត្តវិធានការពន្ធដារនោះ ភាគីមានវិវាទ និងភាគីមិនមានវិវាទ តាមសំណើរបស់ភាគីមានវិវាទ
ត្រូវធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្នា ដើម្បីកំណត់ថា តើវិធានការពន្ធដារដែលជាបញ្ហានោះ មានតម្លៃស្មើទៅនឹងការ
ដកហូត ឬការធ្វើជាតូបនីយកម្មដែរឬទេ?

១០. រាល់សាលាក្តីដែលបានជ្រើសរើសក្រោមមាត្រានេះ ត្រូវស្របទៅតាមការសំរេចក្រោមការពិចារណាយ៉ាង
ល្អិតល្អន់របស់ភាគីវិវាទ និងភាគីមិនមានវិវាទ ក្រោមកថាខ័ណ្ឌទី ៨ និង ៩ ។

១១. ប្រសិនបើភាគីមានវិវាទ និងភាគីមិនមានវិវាទមិនបានចាប់ផ្តើមធ្វើការពិគ្រោះយោបល់គ្នា ដូចមានចែងនៅក្នុង
កថាខ័ណ្ឌទី ៨ និង ៩ ឬធ្វើការសំរេចរួមគ្នា ក្នុងរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទទទួលបានសំណើសុំ
ការពិគ្រោះយោបល់ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៤ ទេនោះ អ្នកវិនិយោគមានវិវាទមានសិទ្ធិបញ្ជូនបណ្តឹងរបស់ខ្លួន
ទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ អនុលោមតាមមាត្រានេះ ដោយពុំមានការជំទាស់អ្វីឡើយ ។

១២. ភាគីមួយមិនត្រូវទប់ស្កាត់អ្នកវិនិយោគមានវិវាទក្នុងការស្វែងរកវិធានការការពារជាបណ្តោះអាសន្ន ដែលមិន
ពាក់ព័ន្ធនឹងការទូទាត់សំណង ឬដំណោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗនៃវិវាទនៅចំពោះមុខតុលាការ ឬសាលាក្តីរដ្ឋបាល
របស់ភាគីមានវិវាទ មុននឹងស្ថាប័នដំណើរការក្តី នៅចំពោះមុខវេទិកាដោះស្រាយវិវាទណាមួយដូចមានចែងក្នុង
កថាខ័ណ្ឌទី ៥ ដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់គេនោះឡើយ ។

១៣. ភាគីមួយមិនត្រូវផ្តល់នូវការការពារការទូត ឬដាក់បណ្តឹងអន្តរជាតិ ទាក់ទិនទៅនឹងវិវាទដែលអ្នកវិនិយោគរបស់
ខ្លួន និងភាគីណាមួយផ្សេងទៀតបានយល់ព្រមបញ្ជូន ឬបានបញ្ជូនទៅមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យក្រោមមាត្រានេះ លើកលែងតែ
ភាគីផ្សេងនោះមិនបានគោរព និងអនុវត្តតាមសេចក្តីសំរេចរបស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យពាក់ព័ន្ធវិវាទនេះ ។ ការការពារជា

^{២១} សំរាប់ករណីវិវាទវិនិយោគរវាងប្រទេសកូរ៉េ និងអ្នកវិនិយោគនៃភាគីផ្សេង ឬរវាងភាគីផ្សេង និងអ្នកវិនិយោគនៃប្រទេសកូរ៉េ ត្រូវចាត់ទុកថា
ភាគីមានវិវាទ ពេញចិត្តបញ្ជូនវិវាទទៅវេទិកាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដែលជ្រើសរើសដោយអ្នកវិនិយោគមានវិវាទ ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា ប្រទេសកូរ៉េ និង
ភាគីផ្សេងទៀតពេញចិត្តបញ្ជូនវិវាទវិនិយោគនោះទៅវេទិកានោះ នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីដែលមានស្រាប់ ដែលក្នុងនោះប្រទេសកូរ៉េ និង
ភាគីផ្សេងទៀតនោះសុទ្ធតែជាភាគីចុះហត្ថលេខា ។

លក្ខណៈការទូត សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌនេះ នឹងមិនរាប់បញ្ចូលផងទេនូវដំណោះស្រាយការទូតក្រៅផ្លូវការ ដើម្បីគោលបំណងតែមួយគត់ក្នុងការសំរួលសំរួលស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះវិវាទនោះ ។

១៤. សេចក្តីសំរេចដែលចេញដោយសាលាក្តីនឹងជាដំណោះស្រាយស្ថាពរ និងភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចត្រូវតែអនុវត្តចំពោះភាគី មានវិវាទ ។ សេចក្តីសំរេចនឹងពុំមានភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចត្រូវអនុវត្ត លើកលែងរវាងភាគីមានវិវាទ និងទាក់ទិនទៅនឹង ករណីជាក់លាក់ជាពិសេស ។

មាត្រា ១៩
វិវាទរវាងភាគី

លើកលែងតែមានចែងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ រាល់វិវាទទាក់ទិនទៅនឹងការបកស្រាយ ការអនុវត្ត កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបានដោះស្រាយតាមរយៈនីតិវិធី និងយន្តការ ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ស្តីពីយន្តការដោះស្រាយវិវាទ ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងគ្របខ័ណ្ឌ ។

មាត្រា ២០
ការលើកលែងទូទៅ

១. អនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលវិធានការទាំងនោះមិនត្រូវបានអនុវត្ត ជាមធ្យោបាយអាជ្ញាកណ្តាល ឬជាមធ្យោបាយវិសោធនកម្មមិនច្បាស់លាស់ រវាងភាគីទាំងអស់ ឬរវាងអ្នកវិនិយោគរបស់ពួកគេដែលសំរាប់លក្ខខណ្ឌ ដូចគ្នានោះមានឧត្តមភាព ឬការកំណត់លក្ខខណ្ឌមិនច្បាស់លាស់ចំពោះអ្នកវិនិយោគ ឬការវិនិយោគរបស់អ្នក វិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតនោះ គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថាជាការ ទប់ស្កាត់ចំពោះការប្រកាន់យក ឬការអនុវត្តដោយភាគីណាមួយ នូវវិធានការ :

- (ក) ចាំបាច់ក្នុងការការពារសីលធម៌សាធារណៈ ឬរក្សានូវសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ^{២២}
- (ខ) ចាំបាច់ក្នុងការការពារសុខភាព ឬជីវិតមនុស្ស សត្វ ឬរុក្ខជាតិ
- (គ) ចាំបាច់ដើម្បីធានាបាននូវការអនុវត្តច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមិនផ្ទុយពីបញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងបញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលទាក់ទិនទៅនឹង :
  - (១) ការការពារករណីរំលោភ និងក្លែងបន្លំ ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នានានៃការប្រព្រឹត្តិមិន ត្រឹមត្រូវនូវកិច្ចសន្យា ។

^{២២} ការលើកលែងចំពោះសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈអាចនឹងត្រូវស្នើសុំដោយភាគីមួយ តែក្នុងករណីមានការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍ ជាមូលដ្ឋានណាមួយរបស់សង្គមតែប៉ុណ្ណោះ ។

- (២) ការការពារឯកជនភាពរបស់បុគ្គលទាក់ទិនទៅនឹងដំណើរការ និងការផ្សព្វផ្សាយទិន្នន័យផ្ទាល់របស់បុគ្គល និងការការពារព័ត៌មានសំខាន់ៗនៃកំណត់ត្រា និងគណនីនានារបស់បុគ្គល ។
- (៣) សុវត្ថិភាព ។
- (ឃ) ដែលមិនសង្កត់ភាពទៅនឹងមាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តកម្មជាតិ) ក្នុងលក្ខខណ្ឌថា ភាពខុសគ្នានៅក្នុងប្រព្រឹត្តកម្មកើតមានក្នុងគោលបំណងដើម្បីធានានូវការកំណត់ ឬការប្រមូលពន្ធផ្ទាល់ ប្រកបដោយសមធម៌ ឬប្រសិទ្ធភាព^{២៣} ទាក់ទិនទៅនឹងការវិនិយោគ ឬអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត ។
- (ង) ដែលត្រូវបានកំណត់សំរាប់ការការពារឯកជនសម្បត្តិជាតិដែលមានតំលៃសិល្បៈ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ឬ បូរាណវិទ្យា ឬ
- (ច) ទាក់ទិនទៅនឹងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិដែលអាចហិនហោច ប្រសិនបើវិធានការនោះត្រូវបានប្រកាន់យកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការភ្ជាប់ជាមួយគ្នាទៅនឹងការកំហិតលើផលិតកម្ម ឬការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក ។

២. រហូតដល់ពេលនេះ បណ្តាវិធានការដែលប៉ះពាល់ដល់ការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ មានទំនាក់ទំនងទៅនឹងកថាខ័ណ្ឌទី ២ (បទប្បញ្ញត្តិក្នុងស្រុក) នៃឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់ GATS ត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងនិងបង្កើត បានជាផ្នែកមួយទាំងស្រុងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងផ្នែកវិសោធនកម្មដែលបានធ្វើឡើងផងដែរ (Mutatis Mutandis) ។

មាត្រា ២១

ការលើកលែងចំពោះសន្តិសុខ

១. គ្មានចំណុចណាមួយក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា :

- (ក) ជាការតម្រូវឱ្យភាគីមួយផ្តល់នូវព័ត៌មានណាមួយ ដែលខ្លួនយល់ថា ការបញ្ចេញនូវព័ត៌មានទាំងនោះមានលក្ខណៈផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗផ្នែកសន្តិសុខរបស់ខ្លួនឡើយ ឬ
- (ខ) ជាការទប់ស្កាត់ភាគីណាមួយមិនឱ្យចាត់វិធានការផ្សេងៗ ដែលខ្លួនយល់ថា ជាការចាំបាច់ក្នុងកិច្ចការពារនូវផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗផ្នែកសន្តិសុខរបស់ខ្លួននោះឡើយ :

^{២៣} សំរាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌនេះ ចំណុចសំគាល់ដើមទំព័រទី ៦ នៃមាត្រា ១៤ នៃ GATS ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុង និងបង្កើតបានជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងទាំងផ្នែកវិសោធនកម្មទាំងឡាយរបស់វា ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងជំនួញអាវុធយុទ្ធភ័ណ្ណ និងឧបករណ៍ធ្វើសង្គ្រាមផ្សេងៗ ក៏ដូចជា ជំនួញលើទំនិញ និងសំភារៈផ្សេងៗ ឬដែលមានការទាក់ទងជាមួយនឹងការផ្គត់ផ្គង់សេវាកម្ម ដែលធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ក្នុងគោលបំណង បំរើឱ្យការផ្គត់ផ្គង់ ឬ ឧបត្ថម្ភដល់មូលដ្ឋានយោធា ។

២. ការចាត់វិធានការក្នុងកាលៈទេសៈមានសង្គ្រាម ឬស្ថានភាពអាសន្នផ្សេងៗសំរាប់ទំនាក់ទំនងក្នុងស្រុក ឬ អន្តរជាតិ ។

៣. ពាក់ព័ន្ធនឹងសារធាតុបរមាណូ និងនុយក្លេអ៊ែរ ឬសារធាតុដែលបង្កើតឡើងចេញពីសារធាតុទាំងនេះ ។

៤. ការចាត់វិធានការដើម្បីការពារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈសំខាន់ៗ រាប់បញ្ចូលទាំងប្រព័ន្ធកមនាគមន៍ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថាមពល និងទឹក ដើម្បីចៀសឱ្យផុតពីការប៉ុនប៉ង ធ្វើឱ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទាំងនេះ អសកម្ម ឬ ខូចខាត ។

(គ) ជាការហាមឃាត់ភាគីមួយ មិនឱ្យចាត់វិធានការណាមួយដែលវិធានការនោះ ស្របទៅតាមកាតព្វកិច្ច របស់ខ្លួន ដូចមានចែងនៅក្នុងធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការរក្សាសន្តិភាព និងសន្តិសុខអន្តរជាតិឡើយ ។

២. គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ ត្រូវទទួលបាននូវការជូនដំណឹងយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ស្តីពីវិធានការដែលចាត់ឡើង ដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ (ខ) និង (គ) និងអំពីការបញ្ឈប់នូវវិធានការទាំងនោះផងដែរ ។

មាត្រា ២២

ពន្ធដារ

គ្មានចំណុចណាមួយក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ទៅដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីណាមួយ ដែលស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសារពើពន្ធ ដែលភាគីនោះជាភាគីហត្ថលេខីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះឡើយ ។ ក្នុងករណីកង្វះសង្គតភាពរវាងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយដូចគ្នានេះ កិច្ចព្រមព្រៀងដដែលនោះ ត្រូវយកមកធ្វើជាសំអាងក្នុងការបកស្រាយត្រង់ចំណុចដែលមិនមានសង្គតភាពនោះ ។

មាត្រា ២៣

ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗ

១. គ្មានចំណុចណាមួយក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការដកហូតនូវសិទ្ធិ ឬកាតព្វកិច្ចណាមួយរបស់ភាគីមួយដែលស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលភាគីនោះជាភាគីហត្ថលេខីនោះឡើយ ។
២. ប្រសិនបើកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិពេលបច្ចុប្បន្ន ឬត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលខាងមុខ រវាងភាគីបន្ថែមលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដែលនាំឱ្យអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត និងការវិនិយោគរបស់អ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀតនោះ ទទួលបាននូវប្រព្រឹត្តិកម្មដែលមានភាពអនុគ្រោះច្រើនជាងអ្វីដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះបានផ្តល់ជូននោះ សិទ្ធិនោះនឹងមិនត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងនេះឡើយ ។

មាត្រា ២៤
ការរៀបចំស្ថាប័ន

ស្ថាប័នដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥.៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌត្រូវតែមាន គ្រប់គ្រង សំរបស់រូល និងពិនិត្យ លើការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ប្រសិនបើយល់ថាសមស្រប ។

មាត្រា ២៥
ការពិគ្រោះយោបល់

ភាគីទាំងអស់ព្រមព្រៀងធ្វើការពិគ្រោះប្រឹក្សាគ្នាទៅវិញទៅមក តាមការស្នើសុំរបស់ភាគីណាមួយ អំពីបញ្ហានានា ដែលទាក់ទិនទៅនឹងការវិនិយោគក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ឬក្រៅពីនេះ ដែលប៉ះពាល់ទៅលើការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ២៦
ការពិនិត្យ និងសេរីភាវូបនីយកម្មនាពេលអនាគត

១. ស្ថាប័នដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥.៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ត្រូវពិនិត្យលើការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
២. ភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងធ្វើការពង្រឹងពង្រីកនូវសេរីភាវូបនីយកម្មឱ្យកាន់តែមានវិសាលភាពធំធេងឡើងតាមរយៈកិច្ចចរចានាពេលអនាគត ក្នុងគោលដៅដើម្បីធានាទៅសំរេចការកាត់បន្ថយ ឬការលុបបំបាត់នូវការដាក់កំហិតផ្សេងៗទៀតនៅសេសសល់ដែលពុំទាន់បានលើកលែងដូចមានកំណត់ ស្របតាមមាត្រា ៩ (ស្តីពីការបំប្រុងទុក) ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់គ្នាទៅវិញទៅមក និងដើម្បីធានាឱ្យមានជម្រុញនូវតុល្យភាពនៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនានា ។

មាត្រា ២៧
កម្មវិធីការងារ

ភាគីទាំងឡាយត្រូវចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សានានាដូចខាងក្រោម :

- (ក) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមានភាពអនុគ្រោះបំផុត)
- (ខ) ការបញ្ចូលធាតុបន្ថែម TRIMs ទៅក្នុងមាត្រា ៦ (ការតម្រូវឱ្យបំពេញកាតព្វកិច្ច)
- (គ) តារាងនៃបញ្ជីស្តីពីការបំរុងទុកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ
- (ឃ) នីតិវិធីស្តីពីការកែតម្រូវតារាងនៃបញ្ជីស្តីពីការបំរុងទុកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដែលនឹងត្រូវអនុវត្តចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននូវតារាងនៃបញ្ជីស្តីពីការបំរុងទុកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។
- (ង) ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីការដកហូត និងសំណង ។
- (ច) ឧបសម្ព័ន្ធស្តីពីពន្ធដារ និងការដកហូត និង
- (ឆ) មាត្រា ១៨ (ដំណោះស្រាយវិវាទវិនិយោគរវាងភាគីមួយ និងអ្នកវិនិយោគនៃភាគីណាមួយផ្សេងទៀត) ។

២. ភាគីទាំងឡាយត្រូវបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សានានាដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ លើកលែងតែភាគីទាំងអស់មានការព្រមព្រៀងគ្នាផ្សេងពីនេះ ។

កិច្ចពិភាក្សាទាំងនេះត្រូវធ្វើឡើង ដោយស្ថិតក្រោមការឃ្នាំមើលរបស់គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ ដែលបានបង្កើតឡើងក្រោមមាត្រា ៥.៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ។

៣. តារាងនៃបញ្ជីស្តីពីការបំរុងទុកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ ត្រូវចូលជាធរមានចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលមានការព្រមព្រៀងគ្នារវាងភាគីទាំងអស់ ។

៤. ថ្វីបើមានចំណុចណាមួយផ្ទុយទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មាត្រា ៣ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ) មាត្រា ៤ (ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមានភាពអនុគ្រោះបំផុត) មាត្រា ៧ (គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល) មាត្រា ៩ (ការបំរុងទុក) និង មាត្រា ៦ (ការតម្រូវឱ្យបំពេញកាតព្វកិច្ច) នឹងមិនអាចអនុវត្តបានឡើយ សំរាប់ករណីសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ រហូតដល់តារាងនៃបញ្ជីស្តីពីការបំរុងទុកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះរបស់ភាគីទាំងអស់បានចូលជាធរមាន ស្របតាមកថាខ័ណ្ឌ ៣ ។

មាត្រា ២៨

ឧបសម្ព័ន្ធ និងលិខិតបករណ៍នាពេលអនាគត

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវ :

- (ក) ឯកសារឧបសម្ព័ន្ធ ព្រមទាំងខ្លឹមសាររបស់វា ដែលបង្កើតបានជាផ្នែកទាំងស្រុងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និង
- (ខ) រាល់លិខិតគតិយុត្តិផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ នាពេលអនាគត តាមការព្រមព្រៀងគ្នា ស្របតាមកិច្ចព្រម

ព្រៀងនេះ ។

មាត្រា ២៩

ការធ្វើវិសោធនកម្ម

បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ អាចត្រូវបានធ្វើការកែសម្រួលតាមរយៈវិសោធនកម្ម ដែលបានការ
ឯកភាពគ្នាជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងភាគីទាំងអស់ ។

មាត្រា ៣០

ការតម្កល់ទុកសំណេរវិវកសារ

ចំពោះបណ្តាប្រទេសជាសមាជិករបស់អាស៊ាន កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវតម្កល់ទុកជាមួយអគ្គលេខាធិការ
របស់អាស៊ាន ដែលទទួលខុសត្រូវចាត់ចែងបញ្ជូនឱ្យបានឆាប់បំផុត នូវច្បាប់ថតចម្លងត្រឹមត្រូវមួយច្បាប់នៃ កិច្ចព្រម
ព្រៀងនេះ ទៅកាន់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ។

មាត្រា ៣១

ការចូលជាធរមាន

១. កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទីមួយនៃខែបន្ទាប់ ដោយគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចុងក្រោយ ដែលប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានយ៉ាងតិចមួយ និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ធ្វើការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូន ដល់ភាគីផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ អំពីការបញ្ចប់នីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។

២. នៅពេលបំពេញបានចប់សព្វគ្រប់នូវរាល់នីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួនរួច សំរាប់ការដាក់ឱ្យចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ភាគីមួយត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ ។

៣. ក្នុងករណីភាគីមួយពុំអាចរៀបចំបញ្ចប់នីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួនឱ្យរួចរាល់ សំរាប់ការដាក់ឱ្យចូលជាធរមាន នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ តាមកាលបរិច្ឆេទដូចបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើទេនោះ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងត្រូវចូល ជាធរមានសំរាប់ភាគីនោះក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលភាគីនោះ ធ្វើការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដល់គ្រប់ភាគីផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ ស្តីពីការបញ្ចប់នូវនីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ភាគីពាក់ព័ន្ធនេះ មានកាតព្វកិច្ចត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ រួមទាំង ការសន្យានានាដែលភាគីផ្សេងៗទៀត អាចនឹងធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ នៅពេលមានការជូនដំណឹងនោះ ដូចដែលគេបានជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍ អក្សរជូនភាគីផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ស្តីពី ការបញ្ចប់នីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន នៅមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការចូលជាធរមាននៃ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះដែរ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ភាគីហត្ថលេខីទាំងអស់ដូចខាងក្រោម ដែលបានទទួល ការអនុញ្ញាតស្របច្បាប់ពីរដ្ឋាភិបាលរៀងៗខ្លួន បានព្រមព្រៀងគ្នាចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងវិនិយោគនេះ ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសជាសមាជិក សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ។

ធ្វើនៅ Jeju-do សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ នាថ្ងៃទី ២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ជាភាសាអង់គ្លេសជាច្បាប់ចម្លងចំនួន ០២ ច្បាប់ ។

<p>សំរាប់ ឃ្លីយណេជារូសាន្តីម</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>LIM JOCK SENG រដ្ឋមន្ត្រីទី២ ក្រសួងការបរទេស និងពាណិជ្ជកម្ម</p>	<p>សំរាប់ សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>KIM JONG HOON រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម</p>
<p>សំរាប់ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>ចម ប្រសិទ្ឋ ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម</p>	
<p>សំរាប់ សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>MARI ELKA PANGESTU រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម</p>	
<p>សំរាប់ សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជាមានិតឡាវ</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>NAM VIYAKETH រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម</p>	
<p>សំរាប់ ម៉ាឡេស៊ី</p> <p>(ហត្ថលេខា)</p> <p>DATUK MUSTAPA MOHAMED រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងឧស្សាហកម្ម</p>	

ឧបសម្ព័ន្ធ ១

ការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

ពេលតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមដាក់លក្ខណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ សំរាប់ដែនវិនិយោគ ដោយគោលនយោបាយជាតិ បទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ក្នុងស្រុករបស់ភាគីមួយ ភាគីនោះត្រូវ :

(ក) ធ្វើការជូនដំណឹងដល់ភាគីផ្សេងៗទៀតទាំងអស់ តាមរយៈលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដោយផ្តល់នូវសេចក្តីលំអិតស្តីពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្តល់ការយល់ព្រមនេះ ។

(ខ) កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញក្នុងរយៈពេលមួយខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលបាននូវពាក្យសុំនោះ ក្នុងករណីដែលពាក្យសុំនោះពុំមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ។

(គ) ជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ សំណើសុំវិនិយោគនោះទទួលបាននូវការអនុញ្ញាតជាគោលការណ៍ ឬមិនទទួលបាននូវការអនុញ្ញាត ក្នុងរយៈពេលបួនខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបាននូវបែបបទស្នើសុំពេញលេញ និង

(ឃ) ជូនព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ ដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃការបដិសេធន៍ ក្នុងករណីដែលពាក្យសុំនោះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត ។ តាមការពិនិត្យពិចារណារបស់សាមីខ្លួន អ្នកដាក់ពាក្យសុំនោះមានសិទ្ធិដាក់សំណើសុំជាថ្មីមួយទៀតបាន ។

7

**AGREEMENT ON INVESTMENT UNDER THE
FRAMEWORK AGREEMENT ON COMPREHENSIVE
ECONOMIC COOPERATION AMONG THE
GOVERNMENTS OF THE MEMBER COUNTRIES OF THE
ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS AND
THE REPUBLIC OF KOREA**

The Governments of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, Member Countries of the Association of Southeast Asian Nations, and the Republic of Korea,

RECALLING the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation among the Governments of the Member Countries of the Association of Southeast Asian Nations and the Republic of Korea (Framework Agreement) signed in Kuala Lumpur, Malaysia on the 13th day of December 2005;

FURTHER RECALLING Articles 1.3 and 2.3 of the Framework Agreement, which reflect their commitment to establish the ASEAN-Korea Free Trade Area covering investment;

REAFFIRMING their commitment to create a liberal, facilitative, transparent and competitive investment regime with business-friendly environment among the ASEAN Member Countries and the Republic of Korea, and to provide protection for investors of the Parties and their investments under the investment regime;

RECOGNISING that mutually enhanced investment opportunities will stimulate the flow of private capital and the economic development among the ASEAN Member Countries and the Republic of Korea; and

NOTING the different stages of economic development among the ASEAN Member Countries and the need for flexibility to be given to the new ASEAN Member Countries, in particular the need to facilitate their increasing participation in the economic cooperation of the Parties and the expansion of their exports, including, inter alia, through strengthening their domestic capacity, efficiency and competitiveness,

HAVE AGREED as follows:

**Article 1
Definitions**

For the purposes of this Agreement:

- (a) **ASEAN Member Country** means Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand or the Socialist Republic of Viet Nam, individually;

- (b) **ASEAN Member Countries** means Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, collectively;
- (c) **covered investment** means, with respect to a Party, an investment in its territory of an investor of any other Party, in existence as of the date of entry into force of this Agreement or established, acquired or expanded thereafter, and has been admitted according to its laws, regulations and national policies, and where applicable, specifically approved in writing¹ by its competent authority;
- (d) **disputing parties** means a disputing investor and a disputing Party;
- (e) **disputing Party** means a Party against which a claim is made under Article 18 (Investment Dispute Settlement between a Party and an Investor of any other Party);
- (f) **Framework Agreement** means the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation among the Governments of the Member Countries of the Association of Southeast Asian Nations and the Republic of Korea;

---

¹ For the purpose of protection, the procedures relating to specific approval in writing shall be in Annex 1 (Approval in Writing).

- (g) **freely usable currency** means any currency designated as such by the International Monetary Fund (IMF) under its Articles of Agreement and any amendments thereto;
- (h) **GATS** means the General Agreement on Trade in Services, contained in Annex 1B to the WTO Agreement;
- (i) **Implementing Committee** means the Implementing Committee established under Article 5.3 of the Framework Agreement;
- (j) **investment** means every kind of asset that an investor owns or controls, and that has the characteristics of an investment, such as the commitment of capital or other resources, the expectation of gains or profits or the assumption of risk, and in particular, shall include but is not limited to:
  - (i) movable and immovable property and any other property rights such as mortgages, liens or pledges;
  - (ii) shares, stocks and debentures of a juridical person or interests in the property of such juridical person;
  - (iii) intellectual property rights which are recognised pursuant to laws and regulations of a host Party and international agreements to which the host Party is a party and goodwill;

- (iv) business concessions² conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources; and
- (v) a claim to money or any performance having financial value,

but the term investment does not include claims to money that arise solely from:

- (i) commercial contracts for the sale of goods or services by a natural or juridical person in the territory of a Party to natural or juridical person in the territory of any other Party; or
- (ii) the extension of credit in connection with a commercial transaction, such as trade financing.

For the purpose of the definition of investment in this Article, returns that are invested should be treated as investments and any alteration of the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as investments;

---

² Business concessions include contractual rights such as those under turnkey, construction, management, production or revenue-sharing, concessions, or other similar contracts and may include investment funds for projects such as Build-Operate and Transfer (BOT) and Build-Operate and Own Schemes (BOO).

- (k) **investor of a Party** means a natural person or a juridical person of a Party that is seeking to make³, is making, or has made an investment in the territory of any other Party;
- (l) **juridical person of a Party** means any legal entity duly constituted or otherwise organized under a Party's applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately-owned or governmentally-owned, including any corporation, trust, partnership, sole proprietorship, joint venture, or other association, and its branch⁴;
- (m) **Korea** means the Republic of Korea;
- (n) **measures** means any measure by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action, or in any other form affecting investors and/or investments, and include measures taken by:
  - (i) central, regional or local governments and authorities; and

---

³ For greater certainty, the Parties understand that an investor that "is seeking to make" an investment refers to an investor of any other Party that has taken active steps to initiate a notification or approval process, where applicable, for making an investment.

⁴ For greater certainty, a branch of a legal entity of a non-Party shall not be considered as a juridical person of a Party.

(ii) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments and authorities;

(o) **natural person of a Party⁵** means any natural person possessing the nationality or citizenship of or right of permanent residence in that Party in accordance with its laws and regulations;

(p) **new ASEAN Member Countries** means the Kingdom of Cambodia, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar and the Socialist Republic of Viet Nam;

១ ៥ (q) **non-disputing Party** means the Party of the disputing investor;

(r) **Parties** means the ASEAN Member Countries and Korea, collectively;

(s) **Party** means an ASEAN Member Country or Korea;

(t) **returns** means amounts yielded by or derived from an investment particularly, though not exclusively, any profits, interests, capital gains, dividends, royalties or fees;

⁵ In the case of a Party who does not grant rights of permanent residence to foreigners or accord its permanent residents the same benefits as its nationals or citizens, it shall not be legally obliged to accord the benefits of this Agreement to permanent residents of any other Party or claim the aforesaid benefits for its permanent residents, if applicable, from any other Party.

- (u) **WTO** means the World Trade Organisation; and
- (v) **WTO Agreement** means the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organisation, done at Marrakesh on the 15th day of April 1994 and the other agreements negotiated thereunder.

Article 2
Scope and Coverage

1. This Agreement shall apply to measures adopted or maintained by a Party relating to:

- (a) investors of any other Party; and
- (b) covered investments.

2. This Agreement does not apply to:

- (a) government procurement;
- (b) subsidies or grants provided by a Party;
- (c) any taxation measure, except under Article 10 (Transfers) and Article 12 (Expropriation and Compensation);
- (d) claims arising out of events which occurred, or claims which had been raised, prior to the entry into force of this Agreement;
- (e) services supplied in the exercise of governmental authority such as law enforcement, correctional services, income security or insurance, social security or insurance, social welfare, public

education, public training, health, and child care, provided that such services are supplied neither on a commercial basis, nor in competition with one or more service suppliers; or

- (f) measures adopted or maintained by a Party to the extent that they are covered by the Agreement on Trade in Services under the Framework Agreement.

3. Notwithstanding paragraph 2(f) of this Article, Article 5 (General Treatment of Investment), Article 10 (Transfer), Article 12 (Expropriation and Compensation), Article 13 (Compensation for Losses), Article 14 (Subrogation), and Article 18 (Investment Dispute Settlement between a Party and an Investor of any other Party) of this Agreement shall apply, *mutatis mutandis*, to any measure affecting the supply of service by a service supplier of a Party through commercial presence⁶ in the territory of any other Party pursuant to the provisions of the Agreement on Trade in Services under the Framework Agreement, only to the extent that they relate to a covered investment.

---

⁶ Commercial presence shall have the same meaning as that in the Agreement on Trade in Services under the Framework Agreement.

**Article 3
National Treatment⁷**

Each Party shall accord to investors of any other Party, and to covered investments of investors of any other Party, treatment no less favourable than that it accords through its measures, in like circumstances, to its own investors and investments with respect to admission, establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of investments in its territory.

**Article 4
Most-Favoured-Nation Treatment⁸**

1. Each Party shall accord to investors of any other Party treatment no less favourable than that it accords, in like circumstances, to investors of any other Party or a non-Party with respect to admission, establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of investments in its territory.

2. Each Party shall accord to covered investments treatment no less favourable than it accords, in like circumstances, to investments in its territory of investors of any other Party or a non-Party with respect to the admission, establishment, acquisition, expansion, management, conduct, operation and sale or other disposition of investments.

---

⁷ The application of this Article is subject to Article 27 (Work Programme).

⁸ The application of this Article is subject to Article 27 (Work Programme).

3. The treatment, as set forth in paragraphs 1 and 2, shall not include:

- (a) any preferential treatment accorded to investors and/or their investments under any existing bilateral, regional and/or international agreements or any forms of economic or regional cooperation with any non-Party; and
- (b) any existing or future preferential treatment accorded to investors and/or their investments in any agreement or arrangement between or among ASEAN Member Countries.

4. Notwithstanding paragraphs 1 and 2, if a Party accords more favourable treatment to investors of any other Party or a non-Party or their investments by virtue of any future agreements or arrangements to which the Party is a party, it shall not be obliged to accord such treatment to investors of any other Party or their investments. However, upon request from any other Party, it shall accord adequate opportunity to negotiate the benefits granted therein.

Article 5

General Treatment of Investment

1. Each Party shall accord to covered investments of investors of any other Party fair and equitable treatment and full protection and security.

2. For greater certainty:

- (a) fair and equitable treatment requires each Party not to deny justice in any legal or administrative proceedings;

- (b) full protection and security requires each Party to take such measures as may be reasonably necessary to ensure the protection and security of the covered investments; and
- (c) the concepts of "fair and equitable treatment" and "full protection and security" do not require treatment in addition to or beyond that which is provided under the customary international law and do not create additional substantive rights.⁹

3. A determination that there has been a breach of another provision of this Agreement, or of a separate international agreement, does not establish that there has been a breach of this Article.

Article 6
Performance Requirements¹⁰

The provisions of the WTO Agreement on Trade-related Investments Measures (TRIMs), which are not specifically mentioned in or modified by this Agreement, shall apply, *mutatis mutandis*, to this Agreement unless the context otherwise requires.

---

⁹ In the case of the Republic of Indonesia, paragraph 2(c) does not apply.

¹⁰ The application of this Article is subject to Article 27 (Work Programme).

Article 7
Senior Management and Boards of Directors¹¹

1. A Party shall not require a juridical person of that Party that is a covered investment appoint to senior management positions natural persons of any particular nationality.
2. A Party may require that a majority of the board of directors, or any committee thereof, of a juridical person of that Party that is a covered investment, be of a particular nationality, or resident in the territory of the Party, provided that the requirement does not materially impair the ability of the investor to exercise control over its investment.

Article 8
Transparency

1. Each Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which pertain to or affect any matter covered by this Agreement.
2. Each Party shall promptly make publicly available any new laws or any changes to existing laws, regulations or administrative guidelines which significantly affect investments or commitments of a Party under this Agreement.
3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not be construed so as to oblige a Party to disclose confidential information, the disclosure of which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or

¹¹ The application of this Article is subject to Article 27 (Work Programme).

which would prejudice privacy or legitimate commercial interests.

4. Each Party shall establish or designate an enquiry point where, upon request of any natural person, juridical person or any other Party, all information relating to the measures required to be published or made available under paragraphs 1 and 2 may be promptly obtained.

5. Each Party shall notify all the other Parties through the Implementing Committee at least once annually of any future investment related agreement or arrangement which grants any preferential treatment and to which it is a party.

6. All notifications and communications pursuant to paragraphs 4 and 5 shall be in the English language.

**Article 9
Reservations¹²**

1. Article 3 (National Treatment), Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), Article 7 (Senior Management and Boards of Directors), and in the case of the Lao People's Democratic Republic Article 6 (Performance Requirements), shall not apply to:

(a) any existing non-conforming measure that is maintained by a Party at:

(i) the central level of government as set out by the Party in its Schedule of Reservations in List 1;

¹² The application of this Article is subject to Article 27 (Work Programme).

- (ii) the regional level of government as set out by the Party in its Schedule of Reservations in List 1; or
  - (iii) the local level of government.
- (b) the continuation or prompt renewal of any non-conforming measure referred to in subparagraph (a); or
- (c) an amendment to any non-conforming measure referred to in subparagraph (a) to the extent that the amendment does not decrease the conformity of the measure, as it existed at the date of entry into force of the Party's Schedule of Reservations in List 1, with Article 3 (National Treatment), Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), Article 7 (Senior Management and Boards of Directors), and in the case of the Lao People's Democratic Republic Article 6 (Performance Requirements).

2. Article 3 (National Treatment), Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), Article 7 (Senior Management and Boards of Directors), and in the case of the Lao People's Democratic Republic Article 6 (Performance Requirements), shall not apply to any reservation for measures that a Party adopts or maintains with respect to sectors, sub-sectors or activities, as set out in List 2.

3. Other than pursuant to any procedures for the modification of Schedules of Reservations, a Party may not, under any measure adopted after the date of entry into force of this Agreement and covered by List 2, require an investor of the other Party, by reason of its nationality, to sell or

otherwise dispose of an investment existing at the time the measure becomes effective.

4. Procedures for the modification of the Schedules of Reservations referred to in paragraph 3 are to be pursuant to Article 27 (Work Programme).

5. Nothing in this Agreement shall be construed so as to derogate from rights and obligations under international agreements in respect of protection of intellectual property rights to which the Parties are party, including the WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) and other treaties concluded under the auspices of the World Intellectual Property Organization.

**Article 10
Transfers**

1. Each Party shall allow transfers relating to a covered investment to be made freely and without delay into and out of its territory in any freely usable currency at the prevailing market rate of exchange in its territory on the date of transfer. Such transfers shall include:

- (a) the initial capital and additional amounts to maintain or increase the investment;
- (b) profits, dividends, interest, capital gains, royalty payments, licence fees, technical assistance fees, management fees and other current income accruing from any covered investment;
- (c) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of the investment;

- (d) payments made under a contract including payments made pursuant to a loan agreement;
  - (e) payments made in accordance with Article 12 (Expropriation and Compensation) and Article 13 (Compensation for Losses); and
  - (f) payments arising out of the settlement of a dispute under this Agreement.
2. Notwithstanding paragraph 1, a Party may delay or prevent a transfer through the equitable, non-discriminatory and good faith application of its laws and regulations relating to:
- ✓ (a) bankruptcy, insolvency or the protection of the rights of creditors;
  - (b) issuing, trading or dealing in securities, futures, options or derivatives;
  - (c) criminal or penal offences;
  - (d) social security, public retirement or compulsory savings scheme;
  - (e) ensuring compliance with the judgments in judicial or administrative proceedings;
  - (f) severance entitlement of employees;
  - (g) financial reporting or record keeping of transfers when necessary to assist law enforcement or financial regulatory authorities; and
  - (h) taxation.

3. Nothing in this Agreement shall affect the rights and obligations of the Parties as members of the International Monetary Fund (IMF) under the Articles of Agreement of the Fund, including the use of exchange actions which are in conformity with the Articles of Agreement, provided that a Party shall not impose restrictions on any capital transactions inconsistently with its specific commitments regarding such transactions, except under Article 11 (Temporary Safeguard Measures) or at the request of the Fund.

Article 11 ✓
Temporary Safeguard Measures

1. A Party may adopt or maintain measures not conforming with its obligations under Article 3 (National Treatment) relating to cross-border capital transactions or Article 10 (Transfers) in the event of serious balance of payments and external financial difficulties or under threat thereof.

2. A Party may adopt or maintain measures not conforming with its obligations under Article 10 (Transfers) in cases where, in exceptional circumstances, movements of capital cause or threaten to cause serious economic or financial disturbance or serious difficulties for the operation of monetary or exchange rate policies in the Party concerned¹³.

---

¹³ For greater certainty, any measures taken to ensure the stability of the exchange rate including to prevent speculative capital flows shall not be adopted or maintained for the purpose of protecting a particular sector.

3. The measures referred to in paragraphs 1 and 2 shall:
- (a) be consistent with the Articles of Agreement of the IMF, as may be amended;
  - (b) avoid unnecessary damage to the commercial, economic and financial interests of any other Party;
  - (c) not exceed those necessary to deal with the circumstances described in paragraph 1 or 2;
  - (d) be temporary and phased out progressively as the situation specified in paragraph 1 improves; and
  - (e) be applied such that any one of the other Parties is treated no less favourably than any other Party or non-Party.
4. Measures adopted or maintained pursuant to paragraph 2 shall, in addition to paragraphs 3(a) to (e):
- (a) be phased out within one year or when conditions would no longer justify their institution or maintenance¹⁴;
  - (b) be applied on a national treatment basis; and
  - (c) avoid unnecessary damage to investors and covered investments of any other Party.

---

¹⁴ For greater certainty, the measures may be extended beyond the one year period should conditions warrant.

5. Any restrictions adopted or maintained under paragraphs 1 and 2 or any changes therein, shall be promptly notified to the other Parties.

Article 12
Expropriation and Compensation

1. A Party shall not nationalise or expropriate covered investments of an investor of any other Party, either directly or through measures equivalent to expropriation or nationalisation (referred hereto as "expropriation"), except:

- (a) for public purpose¹⁵
- (b) in accordance with due process of law;
- (c) on a non-discriminatory basis; and
- (d) upon payment of prompt, adequate and effective compensation.

2. For the purpose of paragraph 1(d), compensation shall:

- (a) be equivalent to the fair market value of the expropriated investment at the time when the

---

¹⁵ For the avoidance of doubt, where Malaysia is the expropriating Party, any measure of expropriation relating to land shall be for the purposes as set out in the domestic laws and regulations relating to land acquisition.

expropriation was publicly announced¹⁶, or when the expropriation occurred, whichever is applicable;

- (b) not reflect any change in value occurring because the intended expropriation had become known earlier;
- (c) be settled and paid without undue delay¹⁷; and
- (d) be effectively realisable and freely transferable between the territories of the Parties.

3. The compensation referred to in paragraph 1(d) shall include appropriate interest. The compensation, including any accrued interest, shall be payable either in the currency of the expropriating Party, or if requested by the investor, in a freely usable currency.

4. Notwithstanding paragraphs 1, 2 and 3, in the case of the Republic of Singapore and the Socialist Republic of Viet Nam, any measure of expropriation relating to land shall be as defined in their respective domestic laws, regulations and any amendment thereto and shall be, for the purposes of and upon payment of compensation, in accordance with the aforesaid laws and regulations.

¹⁶ In the case of the Republic of the Philippines, the time when or immediately before the expropriation was publicly announced refers to the date of filing of the Petition for Expropriation.

¹⁷ The Parties understand that there may be legal and administrative processes that need to be observed before payment can be made.

5. This Article does not apply to the issuance of compulsory licences granted in relation to intellectual property rights under the TRIPS Agreement.

**Article 13
Compensation for Losses**

A Party shall accord to investors of any other Party whose covered investment suffered losses due to war or other armed conflict, state of national emergency, civil strife or other similar events in its territory, treatment no less favourable than that accorded, in like circumstances, to its own investors or investors of a non-Party whichever is more favourable, relating to restitution, indemnification, compensation or any other forms of settlement.

**Article 14
Subrogation**

1. Where a Party or an agency authorised by that Party has granted a contract of insurance or any form of financial guarantee against non-commercial risks with regard to a covered investment by one of its investors in the territory of any other Party and when payment has been made under this contract or financial guarantee by the former Party or the agency authorised by it, the latter Party shall recognise the rights of the former Party or the agency authorised by the Party by virtue of the principle of subrogation to the rights of the investor.¹⁶

¹⁶ For greater certainty, the subrogated or transferred right or claim shall not be greater than the original right or claim of the investor.

2. Where a Party or the agency authorised by the Party has made a payment to its investor and has taken over rights and claims of the investor, that investor shall not, unless authorised to act on behalf of the Party or the agency authorised by the Party, making the payment,¹⁹ pursue those rights and claims against the other Party.

Article 15

Special Formalities and Treatment of Information

1. Nothing in Article 3 (National Treatment) shall be construed to prevent a Party from adopting or maintaining a measure that prescribes special formalities in connection with the establishment of investments by investors of any other Party, such as the requirement that investments be legally constituted under the laws or regulations of the Party and compliance with registration requirements, provided that such formalities do not materially impair the rights afforded by a Party to investors of any other Party and investments of investors of any other Party pursuant to this Agreement.

2. Notwithstanding Article 3 (National Treatment) or Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), a Party may require an investor of any other Party, or its investment in its territory, to provide routine information concerning that investment solely for information or statistical purposes. The Party shall protect any confidential information which has been provided from any disclosure that would prejudice

¹⁹ For greater certainty, Article 10 (Transfers), Article 12 (Expropriation and Compensation) and Article 13 (Compensation for Losses) shall apply *mutatis mutandis* as regards payment to be made to the Party or the agency prescribed in paragraphs 1 and 2 by virtue of such recognition of rights and claims, and the transfer of such payment.

legitimate commercial interests of particular juridical persons, public or private or the competitive position of the investor or the investment. Nothing in this paragraph shall be construed to prevent a Party from otherwise obtaining or disclosing information in connection with the equitable and good faith application of its law.

Article 16
Special and Differential Treatment for the new ASEAN Member Countries

In order to increase benefit for the new ASEAN Member Countries in participating in this Agreement, and in accordance with the objectives set out in the Preamble to this Agreement and in the Framework Agreement, a special and differential treatment shall be accorded to these Countries, to the extent possible, through:

- (a) access to information on the investment policies of other Parties, business information, relevant databases and contact point for investment promotion;
- (b) technical assistance to strengthen their capacity in relation to investment policies and promotion including in areas such as human resource development;
- (c) commitments in areas of interest to the new ASEAN Member Countries; and
- (d) recognising that commitments by each new ASEAN Member Country can be made in line with its respective development policies and strategies.

Article 17
Denial of Benefits

1. A Party may deny the benefits of this Agreement to an investor of any other Party that is a juridical person of such other Party and to investments of such investor if the juridical person has no substantial business activities in the territory of the Party under whose law it is constituted or organised, and investors of a non-Party, or of the denying Party, own or control the juridical person.

2. The denying Party shall, to the extent practicable, notify the other Parties concerned before denying the benefits. If the denying Party provides such notice, it shall consult with the other Parties concerned at the request of such other Parties.

3. Notwithstanding paragraph 1, and subject to prior notification to and consultation with the relevant Party, in the case of the Kingdom of Thailand, the Kingdom of Thailand may deny the benefits of this Agreement relating to the admission, establishment, acquisition and expansion of investments to an investor of any other Party that is a juridical person of such other Party and to investments of such an investor where the Kingdom of Thailand establishes that the juridical person is owned or controlled by natural persons or juridical persons of a non-Party.

4. In the case of the Kingdom of Thailand, a juridical person is:

- (a) **owned** by investors of a Party if more than 50 per cent of the equity interest in it is beneficially owned by such investors; and

- (b) controlled by investors of a Party if such investors have the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions.

5. Following notification, and without prejudice to paragraph 1, in the case of the Republic of the Philippines, the Republic of the Philippines may deny the benefits of this Agreement to an investor of any other Party and to investments of that investor, where it establishes that such investor has made an investment in breach of the provisions of Commonwealth Act No. 108 (An Act to Punish Acts of Evasion of Laws on the Nationalization of Certain Rights, Franchises or Privileges) as amended by Presidential Decree No. 715, otherwise known as "the Anti-Dummy Law", as may be amended.

Article 18

**Investment Dispute Settlement
between a Party and an Investor of any other Party**

1. This Article shall apply to investment disputes between a Party and an investor of any other Party concerning an alleged breach of Article 3 (National Treatment), Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), Article 5 (General Treatment of Investment), Article 7 (Senior Management and Boards of Directors), Article 10 (Transfers), Article 12 (Expropriation and Compensation) and Article 13 (Compensation for Losses) of this Agreement which causes loss or damage by reason of, or arising out of, that breach to:

- (a) the investor in relation to its covered investments; or

(b) the covered investment that has been made by that investor,

relating to the management, conduct, operation or sale or other disposition of a covered investment.

2. A natural person possessing the nationality or citizenship of a Party shall not pursue a claim against that Party under this Agreement.

3. An investment may not make a claim under this Article.

4. In the event of an investment dispute arising under this Article, the disputing parties shall as far as possible resolve the dispute through consultation and negotiation, a request of which shall be made in writing, with a view towards reaching an amicable settlement.

5. Any such dispute which has not been resolved within a period of six months from the date of written request for consultations may be submitted to the courts or administrative tribunals of the disputing Party provided that such courts or tribunals have jurisdictions over such claims or to arbitration. In the latter event, the investor has the choice among any of the following:

- (a) the ICSID Convention and the ICSID Rules of Procedure for Arbitration Proceedings, provided that both the disputing Party and the non-disputing Party are parties to the ICSID Convention²⁰;
- (b) the ICSID Additional Facility Rules, provided that either the disputing Party or the non-disputing Party is a party to the ICSID Convention;
- (c) the UNCITRAL Arbitration Rules; or
- (d) any other arbitration institution or any other arbitration rules, if the disputing parties so agree.

6. Once the investor has submitted the dispute to the courts or administrative tribunals of the disputing Party or any of the arbitration mechanisms provided for in paragraph 5, the choice of forum shall be final.

7. The submission of a dispute to arbitration under paragraph 5 shall be conditional upon:

- (a) the submission of the dispute to such arbitration taking place within three years of the time at which the disputing investor became aware, or should reasonably have become aware, of a breach of an obligation under this Agreement and, of the loss or damage incurred by the

---

²⁰ In the case of the Republic of the Philippines, submission of a claim under the *ICSID Convention* and the *ICSID Rules of Procedure for Arbitration Proceedings* shall be subject to a written agreement between the disputing parties in the event that an investment dispute arises. For greater certainty, nothing in this Agreement shall be construed to derogate from the written agreement requirement set out in this footnote.

disputing investor in relation to its covered investment or by the covered investment; and

- (b) the disputing investor providing written notice, which shall be delivered at least 90 days before the claim to arbitration is submitted, to the disputing Party of its intent to submit the dispute to such arbitration and which:
  - (i) nominates one of the fora in paragraph 5(a), (b), (c), or (d) as the forum for dispute settlement; and
  - (ii) briefly summarises the alleged breach of the disputing Party under this Agreement (including the articles alleged to have been breached) and the loss or damage allegedly caused to the investor in relation to its covered investment or caused to the covered investment.²¹

8. Where an investment dispute relate to a measure which may be a taxation measure, the disputing Party and the non-disputing Party, including representatives of their tax administrations, shall hold consultations to determine whether the measure in question is a taxation measure.

²¹ In the event of an investment dispute between Korea and an investor of any other Party or between any other Party and an investor of Korea, it shall be considered that the disputing Party consents to the submission of the dispute to the arbitration forum selected by the disputing investor, provided that Korea and that other Party had consented to submission of investment disputes to that forum in existing bilateral agreements to which both Korea and that other Party are parties.

9. Where a disputing investor claims that the disputing Party has breached Article 12 (Expropriation and Compensation) by the adoption or enforcement of a taxation measure, the disputing Party and the non-disputing Party shall, upon request from the disputing Party, hold consultations with a view to determining whether the taxation measure in question has an effect equivalent to expropriation or nationalisation.

10. Any tribunal that may be established under this Article shall accord serious consideration to the decision of the disputing Party and the non-disputing Party under paragraphs 8 and 9.

11. If the disputing Party and the non-disputing Party fail either to initiate such consultations referred to in paragraphs 8 and 9, or to make such joint decisions, within the period of 180 days from the date of the receipt of request for consultation referred to in paragraph 4, the disputing investor shall not be prevented from submitting its claim to arbitration in accordance with this Article.

12. A Party shall not prevent the disputing investor from seeking interim measures of protection, not involving the payment of damages or resolution of the substance of the matter in dispute before the courts or administrative tribunals of the disputing Party, prior to the institution of proceedings before any of the dispute settlement fora referred to in paragraph 5, for the preservation of its rights and interests.

13. A Party shall not give diplomatic protection, or bring an international claim, in respect of a dispute which one of its investors and any other Party shall have consented to submit or have submitted to arbitration under this Article, unless such other Party has failed to abide by and comply with the award rendered in such dispute. Diplomatic protection, for

the purposes of this paragraph, shall not include informal diplomatic exchanges for the sole purpose of facilitating a settlement of the dispute.

14. An award made by a tribunal shall be final and binding upon the disputing parties. An award shall have no binding force except between the disputing parties and in respect of the particular case.

**Article 19
Disputes between the Parties**

Unless otherwise provided in this Agreement, any dispute concerning the interpretation, implementation or application of this Agreement shall be resolved through the procedures and mechanism as set out in the Agreement on Dispute Settlement Mechanism under the Framework Agreement.

**Article 20
General Exceptions**

1. Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between the Parties or their investors where like conditions prevail, or a disguised restriction on investors or investments made by investors of any other Party, nothing in this Agreement shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures:

- (a) necessary to protect public morals or to maintain public order²²;

²² The public order exception may be invoked by a Party only where a genuine and sufficiently serious threat is posed to one of the fundamental interests of society.

- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Agreement including those relating to:
  - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices to deal with the effects of a default on a contract;
  - (ii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts; and
  - (iii) safety;
- (d) inconsistent with Article 3 (National Treatment), provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the equitable or effective²³ imposition or collection of direct taxes in respect of investments or investors of any other Party;
- (e) imposed for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value; or

---

²³ For the purpose of this subparagraph, footnote 6 of Article XIV of the GATS is incorporated into and forms an integral part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

- (f) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are made effective in conjunction with restrictions on domestic production or consumption.

2. Insofar as measures affecting the supply of financial services are concerned, paragraph 2 (Domestic Regulation) of the Annex on Financial Services of the GATS shall be incorporated into and form an integral part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

**Article 21
Security Exceptions**

- 1. Nothing in this Agreement shall be construed:
  - (a) to require a Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests; or
  - (b) to prevent a Party from taking any actions which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
    - (i) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic in other goods and materials or relating to the supply of services as carried on, directly or indirectly, for the purpose of supplying or provisioning a military establishment;
    - (ii) taken in time of war or other emergency in domestic or international relations;

- (iii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived;
  - (iv) taken to protect critical public infrastructures, including communication, power and water infrastructures, from deliberate attempts intended to disable or degrade such infrastructures; or
- (c) to prevent a Party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

2. The Implementing Committee shall be informed to the fullest extent possible of measures taken under paragraphs 1(b) and (c) and of their termination.

Article 22
Taxation

Nothing in this Agreement shall affect the rights and obligations of any Party under any tax agreement to which the Party is a party. In the event of any inconsistency between this Agreement and any such agreement, that agreement shall prevail to the extent of the inconsistency.

Article 23
Relation to Other Agreements

1. Nothing in this Agreement shall be construed to derogate from any right or obligation of a Party under international agreements to which the Parties are party.

2. If the international obligations existing at present or established hereafter between the Parties in addition to this Agreement, result in a position entitling investors of any other Party and investments by investors of any other Party to treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such position shall not be affected by this Agreement.

**Article 24
Institutional Arrangements**

The institutions as provided for in Article 5.3 of the Framework Agreement shall oversee, supervise, coordinate and review, as appropriate, the implementation of this Agreement.

**Article 25
Consultations**

The Parties agree to consult each other at the request of any Party on any matter relating to investments covered by this Agreement, or otherwise affecting the implementation of this Agreement.

**Article 26
Review and Future Liberalisation**

1. The institutions as provided for in Article 5.3 of the Framework Agreement shall review the implementation of this Agreement.

2. The Parties will, through future negotiations, further deepen liberalisation with a view to reaching the reduction or elimination of the remaining restrictions scheduled in conformity with Article 9 (Reservations), on a mutually advantageous basis and ensuring an overall balance of rights and obligations.

Article 27
Work Programme

1. The Parties shall enter into discussions on:
  - (a) Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment);
  - (b) TRIMs-plus elements to Article 6 (Performance Requirements);
  - (c) Schedules of Reservations to this Agreement;
  - (d) Procedures for modification of Schedules of Reservations that will apply at the date of entry into force of the Schedules of Reservations to this Agreement;
  - (e) Annex on Expropriation and Compensation;
  - (f) Annex on Taxation and Expropriation; and
  - (g) Article 18 (Investment Dispute Settlement between a Party and an Investor of any other Party).

2. The Parties shall conclude the discussions referred to in paragraph 1, within five years from the date of entry into force of this Agreement unless the Parties otherwise agree.

These discussions shall be overseen by the Implementing Committee established under Article 5.3 of the Framework Agreement.

3. Schedules of Reservations to this Agreement referred to in paragraph 1 shall enter into force on a date agreed to by the Parties.

4. Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, Article 3 (National Treatment), Article 4 (Most-Favoured-Nation Treatment), Article 7 (Senior Management and Boards of Directors), Article 9 (Reservations), and in the case of the Lao People's Democratic Republic Article 6 (Performance Requirements), shall not apply until the Parties' Schedules of Reservations to this Agreement have entered into force in accordance with paragraph 3.

**Article 28
Annexes and Future Instruments**

This Agreement shall include:

- (a) the Annexes and the contents therein which shall form an integral part of this Agreement; and
- (b) all future legal instruments agreed pursuant to this Agreement.

**Article 29
Amendments**

The provisions of this Agreement may be modified through amendments mutually agreed upon in writing by the Parties.

**Article 30
Depositary**

For the ASEAN Member Countries, this Agreement shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall promptly furnish a certified copy thereof, to each ASEAN Member Country.

**Article 31
Entry into Force**

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the latter date on which at least one ASEAN Member Country and Korea have notified all the other Parties in writing of the completion of their internal procedures.
2. A Party shall, upon the completion of its internal procedures for the entry into force of this Agreement, notify all the Parties in writing.
3. Where a Party is unable to complete its internal procedures for the entry into force of this Agreement by the date as set out in paragraph 1, this Agreement shall come into force for that Party, 30 days after the date on which that Party has notified all the other Parties in writing of the completion of its internal procedures. The Party concerned, however, shall be bound by the same terms and conditions of this Agreement, including any further commitments that may have been undertaken by the other Parties under this Agreement by the time of such notification, as if it had notified all the other Parties in writing of the completion of its internal procedures before the date of entry into force of this Agreement.

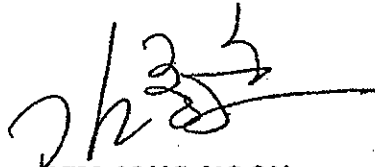
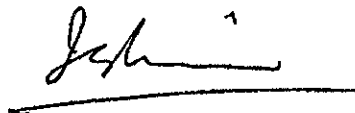

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement on Investment under the Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation among the Governments of the Member Countries of the Association of Southeast Asian Nations and the Republic of Korea.

DONE at Jeju-do, Republic of Korea, this 2nd day of June 2009, in duplicate copies in the English language.

For the Government of
Brunei Darussalam:

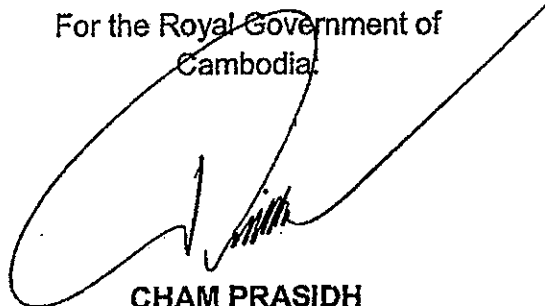
For the Government of the
Republic of Korea:

LIM JOCK SENG
Second Minister of Foreign
Affairs and Trade

KIM JONG-HOON
Minister for Trade

For the Royal Government of
Cambodia:

CHAM PRASIDH
Senior Minister and Minister
of Commerce

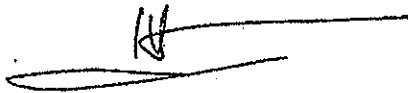

For the Government of the
Republic of Indonesia:

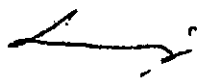
MARI ELKA PANGESTU
Minister of Trade

For the Government of the Lao
People's Democratic Republic:

NAM VIYAKETH
Minister of Industry and
Commerce

For the Government of
Malaysia:

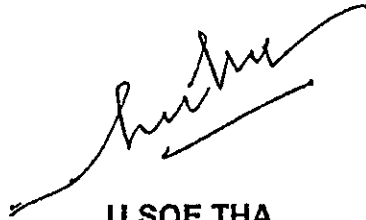

**DATUK MUSTAPA
MOHAMED**
Minister of International Trade
and Industry

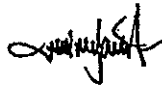

For the Government of the
Union of Myanmar:

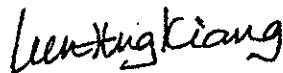
U SOE THA
Minister for National Planning
and Economic Development

For the Government of the
Republic of the Philippines:

PETER B. FAVILA
Secretary of Trade and
Industry

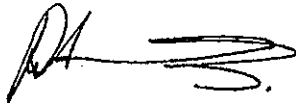
For the Government of the
Republic of Singapore:

LIM HNG KIANG
Minister for Trade and Industry

For the Government of the
Kingdom of Thailand:

PORNTIVA NAKASAI
Minister of Commerce

For the Government of the
Socialist Republic of Viet Nam:

VU HUY HOANG
Minister of Industry and Trade

Annex 1
Approval in Writing

Where specific approval in writing is required for covered investments by a Party's domestic laws, regulations and national policies, that Party shall:

- (a) inform all the other Parties through the ASEAN Secretariat of the contact details of its competent authority responsible for granting such approval;
- (b) in the case of an incomplete application, identify and notify the applicant in writing within one month from the date of receipt of such application of all the additional information that is required;
- (c) inform the applicant in writing that the investment has been specifically approved or denied within four months from the date of receipt of complete application by the competent authority; and
- (d) in the case an application is denied, inform the applicant in writing of the reasons for such denial. The applicant shall have the opportunity of submitting, at that applicant's discretion, a new application.

